

STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA
GRADA IVANCA
2019. – 2023.

NARUČITELJ:

Grad Ivanec

AUTORI:

Tomislav Hublin

Grad Ivanec, Upravni odjel za lokalnu samoupravu imovinu i javnu nabavu

Ostali dionici u izradi:

01. Rukometni klub „IVANČICA IVANEC“ Ivanec – Eugena Kumičića 7, 42240 Ivanec
02. Nogometni klub „IVANČICA“ Ivanec – Vladimira Nazora 46a, 42240 Ivanec
03. Košarkaški klub „IVANČICA“ Ivanec – Trg hrvatskih ivanovaca 1, 42240 Ivanec
04. Nogometni klub „MLADOST“ Margečan – Metela Ožegovića 21, Margečan, 42242 Radovan
05. Srednjoškolski ženski rukometni klub Ivanec – Eugena Kumičića 7, 42240 Ivanec
06. Kuglački klub „IVANČICA“ Ivanec – M. Hrga 15, 42240 Ivanec
07. Karate klub Ivanec – Kalnička 1A, 42240 Ivanec
08. Športski streljački klub „JEDINSTVO“ Ivanec – Rudarska 6, 42240 Ivanec
09. Teniski klub „Ivanec 97“ – Varaždinska 52a, 42240 Ivanec
10. Hrvatsko planinarsko društvo „IVANČICA“ Ivanec – Ljudevita Gaja 13/III, 42240 Ivanec
11. Športsko ribolovno društvo Ivanec – Mirka Maleza 82, 42240 Ivanec
12. Klub padobranskog jedrenja „LET“ Ivanec – Lančić 29, 42240 Ivanec
13. Trkački klub „IVANČICA“ Ivanec – Frankopanska 70, Ivanec
14. Tae-kwon-do klub „HWARANG“ Ivanec – Frankopanska 41, 42240 Ivanec
15. DSR Ivanec – Vinogradska 41, 42240 Ivanec
16. DŠR Salinovec – Salinovec 17, 42240 Ivanec
17. Udruga za kulturu i sport „BEDENEC“ Bedenec – Bedenec 106, 42240 Ivanec
18. DŠR „Lančić-Knapić“ – Knapić 2, 42240 Ivanec
19. Shito ryu karate do klub Ivanec – I.G.Kovačića 73, 42240 Ivanec
20. PLANINARSKI KLUB IVANEC – Stjepana Vukovića 12, 42240 Ivanec
21. ŽENSKI ODBOJKAŠKI KLUB IVANEC - Vladimira Nazora 17, 42240 Ivanec

Sadržaj

1. UVOD.....	4
2. STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA.....	5
2.1. METODOLOGIJA	6
2.2. GEOGRAFSKA I POVIJESNA OBILJEŽJA GRADA IVANCA	7
2.3. DEMOGRAFSKE I ZDRAVSTVENE ZNAČAJKE	9
3. SPORT U GRADU IVANCU	11
4. FINANCIRANJE SPORTA I SPORTSKA INFRASTRUKTURA	15
5. KADROVI U SPORTU.....	19
6. SPORT DJECE I MLADEŽI.....	22
6.1. SPORT DJECE I MLADEŽI U ODGOJNO OBRAZOVNOM SUSTAVU.....	22
6.2. SPORT DJECE I MLADEŽI U SPORTSKIM KLUBOVIMA.....	24
7. SPORTSKA REKREACIJA.....	29
8. NATJECATELJSKI I VRHUNSKI SPORT	33
9. POLOŽAJ ŽENA U SPORTU	35
10. SPORT OSOBA S OŠTEĆENJEM ZDRAVLJA.....	37
11. ZDRAVSTVENA SKRB SPORTAŠA.....	38
12. RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE	44
13. LITERATURA.....	46

1. UVOD

Strategija razvoja grada Ivanca za razdoblje od 2014. do 2020. godina definira potrebu za detaljnijom analizom područja sporta i donošenje strategije za isto područje. Na temelju zaključaka Strategije razvoja grada Ivanca i potrebe da se unaprijedi postojeće stanje sporta pristupilo se izradi Strategiji razvoja sporta Grada Ivanca za razdoblje od 2019. do 2023. godine. Temeljni dokumenti koji daju osnovne odrednice i pravno uporište za izradu Strategije su:

- Strategija razvoja grada Ivanca 2014. – 2020. [1]
- Zakon o sportu (NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16) [2]
- Bijela knjiga o sportu [3]
- Europska povelja o sportu [4]
- Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj – radni materijal [5]
- Nacionalni program sporta 2014. - 2020. [6]

Navedeni dokumenti hijerarhijski reguliraju područje sporta na razini Europske unije, Republike Hrvatske i područja Grada Ivanca s ciljem unapređenja svih sastavnica koje čine kompleksno područje sporta. Europska povelja o sportu područje sporta definira kao sve oblike tjelesnoga vježbanja kojima je cilj, neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, izražavanje ili poboljšavanje tjelesnih sposobnosti i mentalnoga blagostanja, sklapanje društvenih veza ili ostvarivanje rezultata na svim razinama natjecanja [4].

Za izradu Strategije provedena je analiza stanja sporta i ostalih područja koja direktno ili indirektno utječu na sport, opisano je aktualno stanje sporta te su predložene mjere kojima se može ostvariti pozitivan utjecaj na sport u gradu.

2. STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA

Sport je vrlo široko područje koje teško može u jednu definiciju sažeti sva područja koja ga čine. Za sport možemo reći da je fenomen koji okuplja ljude različitih psihofizičkih sposobnosti i karakteristika koji putem njega ostvaruju vlastite potrebe, želje i ciljeve na raznim razinama sportskog razvoja. Za potrebe ovog dokumenta sport je analiziran kroz sljedeća područja:

- Financiranje sporta
- Kadrovi u sportu
- Sport djece i mladeži
- Sportska rekreacija
- Profesionalni i natjecateljski sport
- Zdravstvena skrb sportaša
- Sport žena u gradu Ivancu
- Sport osoba s oštećenjem zdravlja.

Svako od ovih područja se analizira s obzirom na aktualno stanje u kojem se nalazi te se na temelju zakona, smjernica na razini države i Europske unije, te zakonitostima sportske i kineziološke struke određuju smjernice kojima se želi unaprijediti određeno područje sporta u gradu Ivancu.

Većina navedenih područja sporta se u nekim dijelovima preklapa, imaju veliku međuzavisnost, te ih je zbog toga nemoguće u potpunosti odvojiti. U skladu s tim, i iznesene smjernice razvoja ponekad obuhvaćaju dva ili više područja.

Vizija sporta u gradu Ivancu može se predstaviti kroz nekoliko točaka:

- Središte sportske rekreacije Sjeverozapadne Hrvatske
- Grad zdravlja i sporta za sve
- Grad u kojem su sport i zdravi način života dio kulture.

Globalni ciljevi Zajednice sportskih udruga grada Ivanca su:

- Omogućiti bavljenje sportom svim stanovnicima grada
- Promovirati planinarenje i druge *outdoor* sportove i stvoriti uvijete da Ivanec postane sportsko-rekreativno središte ovog dijela Hrvatske
- Povezati se sa sportskim klubovima i stvoriti kvalitetnu zajedničku informacijsku mrežu
- Pružiti mogućnost stručnim kadrovima da obavljaju svoj posao na najvišoj mogućoj razini
- Omogućiti djeci i mladima što kvalitetniji rast i razvoj uz smislene i kvalitetne sportske aktivnosti.

2.1. METODOLOGIJA

Osnovni problemi koji su definirani kroz Strategiju razvoja grada Ivanca 2014. – 2020. bili su:

- nepostojanje strategije razvoja sporta
- neki sportski klubovi i Zajednica sportskih udruga nemaju dovoljno adekvatnog kadra (profesori kineziologije ili školovani treneri)
- nedostatak promocije sporta izvan granica gradskog naselja Ivanec u mlađim uzrastima
- nedovoljna transparentnost rada sportskih udruga
- nedostatak terena za pojedine sportske aktivnosti djece, mladih i rekreativaca

Na temelju navedenih osnovnih problema kroz radne sastanke pristupilo se utvrđivanju osnovnih ciljeva izrade strategije. To su:

- definirati područja sporta od posebnog interesa za Grad Ivanec radi svrsishodnog i transparentnog financiranja sporta od strane Zajednice sportskih udruga grada Ivanca
- unaprijediti kvalitetu ponude i dostupnost organiziranih i stručno vođenih sportskih sadržaja za svu djecu i mladež s područja grada i okolnih mjesta
- definirati koja je sportska infrastruktura potrebna za unapređenje sporta djece i mladeži, rekreativnog, natjecateljskog i amaterskog sporta te sporta osoba s oštećenjem zdravlja
- omogućiti razvoj kompetencija sportskih stručnjaka
- unapređenje zdravlja populacije kroz aktivno uključivanje u razne oblike sportskih aktivnosti.

U sljedećem koraku izrađen je anketni upitnik koji je putem elektroničke pošte prosljeđen svim članicama Zajednice sportskih udruga grada Ivanca. Anketni upitnik je služio prikupljanju informacija o povijesti i uspjesima članica, vrsti sportskih aktivnosti koje provode, sudionicima natjecateljskih i rekreativnih programa, sportskim kadrovima koji provode sportske programe, zdravstvenoj zaštiti, sportskoj infrastrukturi koju koriste i dr.

Uz analizu anketa prikupljeni su i brojni drugi podaci relevantni za definiranje problema i stanja te pronalaženja što adekvatnijih mjera za poboljšanje kvalitete sporta. Da bi Strategija bila usklađena s Hrvatskim i Europskim regulativama korištena je i literatura koja definira funkcioniranje sporta, a to su prije svega Bijela knjiga o sportu, Europska povelja o sportu, Nacionalni program sporta 2014. - 2020., Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj, Zakon o sportu i Zakon o udrugama. Korišteni su i podaci Popisa

stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. godine, podaci Zdravstveno - statističkog ljetopisa Varaždinske županije za 2016. godinu i drugi.

2.2. GEOGRAFSKA I POVIJESNA OBILJEŽJA GRADA IVANCA

Grad Ivanec zauzima površinu od 9581 ha, a nalazi se u zapadnom dijelu Varaždinske županije i zauzima južni dio mikroregije nazvane Gornjim porječjem rijeke Bednje. Zauzima sjeverne padine središnjeg dijela Ivančice, pripadajuće pribrežje i dio doline rijeke Bednje. Središnji dio masiva Ivančice tvore trijaski dolomiti i vapnenci s tercijalnim naslagama u podnožju. Sjeverne padine Ivančice su osobito strme. Potok Bistrica ima izrazito brdske značajke u gornjem toku. Najniži dio ovog prostora zauzimaju livade, a blago nagnuta podnožja brda oranice. Viša područja zauzimaju vrtovi, voćnjaci i vinogradi. Prostor iznad 400 metara pokriven je šumom, niži dijelovi hrastom kitnjakom i grabom, a viši dijelovi bukvom.

Područje grada Ivanca nalazi se između dva jaka europska cestovna pravca, Zagreb – Varaždin – Budimpešta i Zagreb – Krapina – Maribor – Graz. Ova dva pravca su preko Ivanca spojeni magistralnim cestovnim pravcem Varaždin – Ivanec – Sv. Križ Začretje.

Glavni klimatski čimbenici koji određuju klimu Ivanca jesu geografska širina i udaljenost od mora. Od mjesnih čimbenika treba spomenuti reljef, poglavito Ivančicu, najvišu planinu u Hrvatskoj sjeverno od Save. Prema klimatskoj klasifikaciji W. Köppena, klima Ivanca spada u tzv. umjereno tople, kišne klime. U toj klimi ima u hladnom dijelu godine snijega i mraza, ali se zamjećuju i topla razdoblja, tako da dugotrajni snježni pokrivač nije redovita pojava. Ljeta su topla, ali ne i pretopla, a oborine su prilično ravnomjerno raspodijeljene tijekom godine.

Bogatstvo voda te biljnoga i životinjskoga svijeta omogućili su boravak ljudi na ovim prostorima već od najstarijih vremena. Ivanečki kraj zabilježen je na svim arheološkim kartama svijeta kao jedno od prvih boravišta ljudske vrste. U špiljama Vindija, Velika pećina na Ravnoj gori te Severovom kamenolomu kraj Vuglovca očuvali su se nalazi iz paleolitika (starije kameno doba). Nalazi iz neolitka (mlađe kameno doba) za sada nisu evidentirani na ivanečkom području, dok najveći broj arheoloških nalaza koji se najvjerojatnije mogu pripisati eneolitiku (bakreno doba) pripada slučajnim nalazima te nije moguća njihova pouzdana datacija. Uglavnom se radi o nalazima brušenoga i poliranoga kamenog oružja i oruđa.

Nalazi iz ranoga brončanog doba u širem ivanečkom području nisu prisutni, a podatke o kasnome brončanom dobu, osim naseobinskih lokaliteta, pruža nam i nekoliko slučajno pronađenih grobnih cjelina koje možemo pripisati nosiocima kulture polja sa žarama. Iz kasnoga brončanog doba potječe i nekoliko nalaza bez poznatoga arheološkog konteksta - srp iz okolice Vuglovca te sjekira sa zaliscima pronađena na području Prekrižja na Ivančici. Tragovi ljudskoga boravka iz starijega željeznog doba veoma su skromni, premda veći broj ulomaka keramičkih posuda latenskih ili antičko-provincijskih obilježja pronađenih na lokalitetu Stari

grad u Ivancu sugerira postojanje naselja ovoga vremena, premda su slojevi koji tome razdoblju pripadaju u velikoj mjeri bili oštećeni već srednjovjekovnim naseljem nastalim na istome mjestu, kao i kasnijom izgradnjom crkve te ukopima brojnih grobova. Iz antičkoga perioda postoje tek pojedinačni nalazi koji nam ne pružaju dovoljno podataka da bi se stvorila zadovoljavajuća slika ivanečkoga prostora u tome vremenu, ali svakako svjedoče kontinuitetu naseljavanja.

Kako proizlazi iz pisanih podataka, srednjovjekovna povijest Ivanca vezana je uz prisutnost ivanovaca na ovome području koji dolaze u Hrvatsku u 12. stoljeću te ih isprave spominju kao vlasnike posjeda u okolici Varaždina. Ivanec je bio drugo važno središte ivanovaca koji se nalazio na drugome kraju belsko-ivanečkoga posjeda. Ivanovci su u Beli izgradili tvrđavu, dok su u Ivancu izgradili kulu koja je služila kao stražarnica na putu prema Lepoglavi i Štajerskoj, a u kojoj se nalazila mala vojna posada. Uz južnu stranu kule nalazila se kapela sv. Ivana Krstitelja koja je bila okrenuta prema sjeveru, a s njezine južne strane nalazilo se i prvo groblje. Prvi pisani spomen Ivanca nalazimo u ispravi Ivana Paližne ml. iz 1396. godine, gdje se Ivanec spominje kao „slobodna vila Svetoga Ivana“. Spomenuta isprava nije sačuvana u originalu, već je sačuvan prijepis privilegija izdan od Alberta de Negmhala, priora vranskoga i bana Dalmacije i Hrvatske 22. veljače 1421. godine.

Odlaskom ivanovaca s posjeda Bela i Ivanec, ti posjedi dolaze u ruke mađarske obitelji Petheö de Gerse u čijemu vlasništvu Ivanec i okolni krajevi ostaju sve do 1738. godine. Oni počinju graditi grad i župnu crkvu sv. Marije Magdalene, čiju će gradnju naposljetku završiti njihovi nasljednici, obitelji Erdödy i Kukuljević. Nakon izumrća muške loze obitelji Petheö de Gerse posjed preuzima kralj Karlo III., koji ga prodaje obitelji Erdödy. Grofovi Erdödy vlasnici Bele, Ivanca i Jurketinca od 1740. godine dogradili su i uredili kaštel.

Posljednje razdoblje povijesti Ivanca, od sredine 19. stoljeća vezano je uz obitelj Kukuljević Sakcinski. Godine 1867. ivanečki kaštel kupuje Ladislav Kukuljević Sakcinski, sin Franje Kukuljevića, nasljednik Ivanečke Kaniže, jedan od najimućnijih ljudi svog vremena. Pred smrt Ladislav je cjelokupni imetak i kaštel prenio nećaku Božidaru, sinu Ivana Kukuljevića Sakcinskog, jer nije imao djece. Božidar Kukuljević Sakcinski dao je objektu konačan izgled kakav poznajemo s fotografija, a stariji Ivančani pamte njegovu veličinu i ljepotu. Uredio je engleski perivoj (današnji park), a stambene prostorije opremio stilskim namještajem i slikama iz ostavštine slavnog oca Ivana. Božidar je bio opterećen obiteljskim obvezama i nesnalažljiv u održavanju vlastelinstva te je postupno rasprodao i založio dijelove ogromnog posjeda. Uz velike novčane teškoće, njegov sin Radovan Kukuljević 1934. godine svoje tri četvrtine ivanečkog posjeda prepušta šurjaku dr. Josipu Šabanu, mužu sestre Ladislave. Stari grad Ivanec postao je tako ljetno stjecište obitelji Šaban, sve do nepopravljivog oštećenja u II. svjetskom ratu.

Ivanec je danas moderan grad s dobro uređenim sustavom javne uprave te predstavlja gospodarsko, obrazovno i kulturno središte zapadnog dijela Varaždinske županije.

2.3. DEMOGRAFSKE I ZDRAVSTVENE ZNAČAJKE

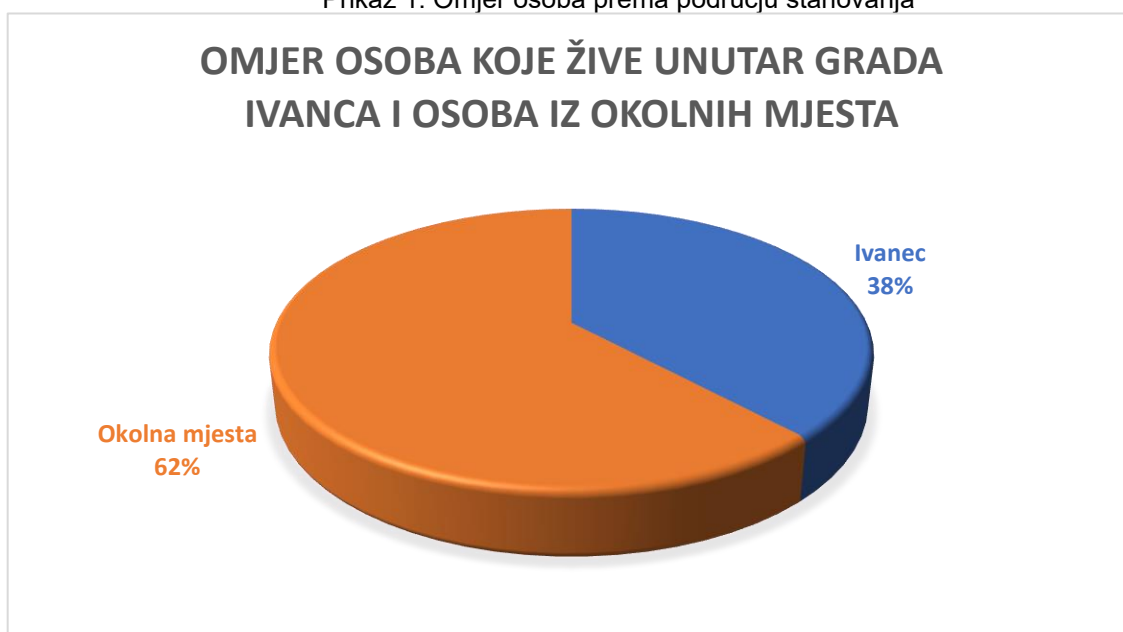
Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva Republike Hrvatske koji je proveden 2011. godine [7] u gradu Ivancu živi ukupno 13758 ljudi od čega 51,34% osoba ženskog, a 48,66% osoba muškog spola. Detaljnija analiza pokazuje da je 2011. godine bilo ukupno 2955 osoba mlađih od 20 godina, od toga 1463 osoba ženskog i 1492 osobe muškog spola. Odraslu populaciju, odnosno osobe od navršenih 20 godina života pa do 65. godina života, čini ukupno 8622 osobe od čega 4203 ženskog i 4419 osoba muškog spola. Osoba starijih od 65 godina, na posljednjem popisu stanovništva, bilo je 2181, od čega 1398 ženskog i 783 muškog spola.

Tablica 1. Broj stanovnika u gradu Ivancu prema popisu stanovništva iz 2011. godine

	GRAD IVANEC	0-19 godina	20-64 godina	65 > godina
UKUPNO	13758	2955	8622	2181
M	6694	1492	4419	783
Ž	7064	1463	4203	1398

Od ukupnog broja stanovnika 5234 živi unutar grada dok 8524 živi u ostalim naseljima

Prikaz 1. Omjer osoba prema području stanovanja

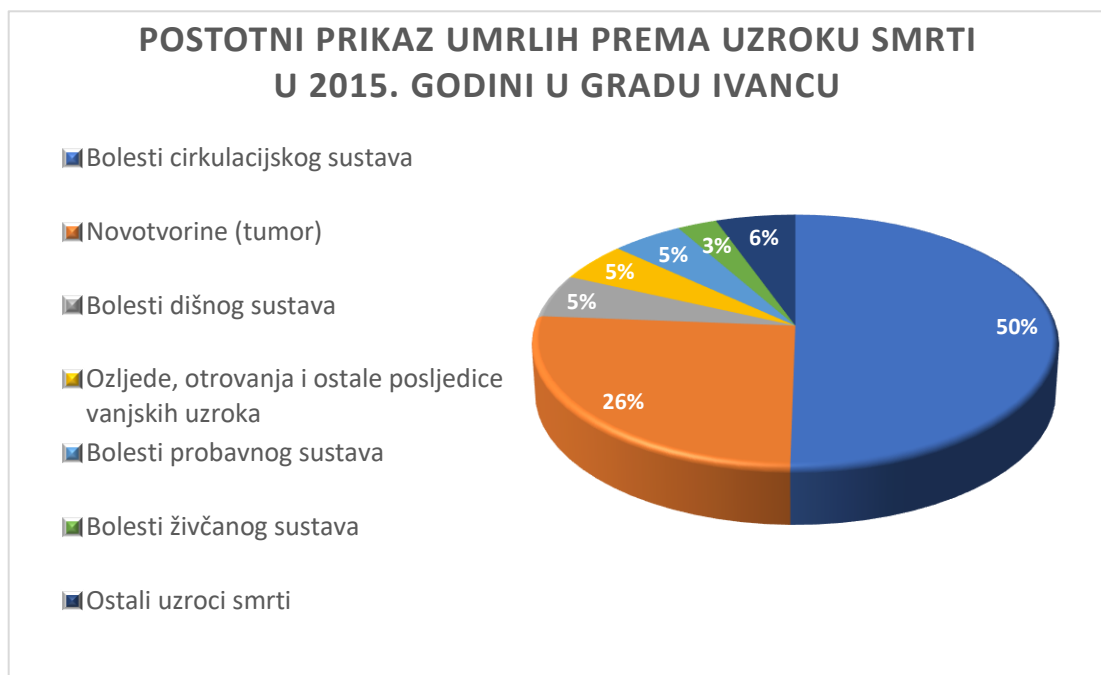
Prema podacima Zdravstveno - statističkog ljetopisa Varaždinske županije u 2015. godini u gradu Ivancu umrla je ukupno 181 osoba od čega je 87% osoba starijih od 60 godina. Prema uzrocima smrti prevladavaju umrli od bolesti cirkulacijskog sustava 50,28%, slijede umrli od novotvorina (tumori) 25,97% te bolesti dišnog sustava 5,52% [8].

Tablica 2. Broj umrlih prema uzroku smrti u 2015. godini u gradu Ivancu

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI U GRADU IVANCU U 2015. GODINI	
Bolesti cirkulacijskog sustava	91
Novotvorine (tumor)	47
Bolesti dišnog sustava	10
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	9
Bolesti probavnog sustava	9
Bolesti živčanog sustava	5
Ostali uzroci smrti	10

Podaci Zdravstveno – statističkog ljetopisa Varaždinske županije potvrđuju da su i na području Ivanca glavni uzroci smrti kod ljudi upravo one bolesti na koje se iznimno mnogo može utjecati zdravijim načinom života, a koji uključuje kvalitetniju prehranu, više kretanja i smanjenje stresnog načina života. Podaci Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) na temelju provedenih analiza govore da su u svijetu najčešći uzročnici smrti upravo bolesti cirkulacijskog sustava s 31% ukupne svjetske smrtnosti, i to najčešće srčani udar [9]. Ista organizacija navodi i da 75% smrti uzrokovanih bolestima cirkulacijskog sustava otpada na područja u kojima je osobni dohodak manji ili srednji, a u ovu skupinu bi spadala i Republika Hrvatska.

Prikaz 2. Prikaz umrlih prema uzroku smrti u 2015. godini

Što se tiče novotvorina, odnosno tumora, na globalnoj razini oni su uzročnici smrti kod približno svake 6 osobe, otprilike 16% ljudi u svijetu umire od tumora. U Ivancu svaka četvrta osoba umire od posljedica tumora što je značajno iznad svjetskog prosjeka.

Temeljem iznesenih podataka i usporedbom smrtnosti od cirkulacijskih bolesti na svjetskoj razini (31%) i grada Ivanca (50%), te smrti kojima su uzroci novotvorine 16% naspram

čak 25%, može se zaključiti da tradicionalni način života u ovom području negativno utječe na zdravlje ljudi te da je među ljudima potrebno podizati svijest o zdravom načinu života. Glavnim uzročnicima ovih bolesti smatraju se nezdrava prehrana, konzumacija cigareta, nedostatak kretanja i tjelovježbe te stresan način života. Na osvještavanje ljudi može se djelovati provođenjem kontinuiranih edukacija za sve populacije od djece do starijih osoba.

3. SPORT U GRADU IVANCU

Temeljnu ustrojbenu jedinicu hrvatskoga sporta čini sportski klub (sportska udruga ili trgovačko društvo). Udruženi u lokalne i/ili nacionalne strukovne sportske saveze, kao i u lokalne sportske zajednice grade nevladinu piramidu sustava sporta. Na vrhu piramide nalazi se Hrvatski olimpijski odbor koji djeluje kao nacionalni olimpijski odbor, savez nacionalnih sportskih saveza te savez županijskih sportskih zajednica. Sa statusom nacionalnih sportskih saveza djeluju i Hrvatski savez sportske rekreacije „Sport za sve“, Hrvatski sveučilišni sportski savez, Hrvatski školski sportski savez, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih i Specijalna olimpijada Hrvatske [5].

Zajednica sportskih udruga grada Ivanca prema svom statutu djeluje s ciljem provođenja politike poticanja, promicanja i stvaranja rejtinga sportskih udruga i klubova, te Zajednice kako u samom Gradu tako i van njegovih geografskih okvira. Ona potiče i promiče bavljenje sportom, bez obzira na spol i dob, na bilo kojoj razini sportskog natjecanja, organizira i provodi sportska natjecanja s naglaskom na opću i zdravstvenu zaštitu sportaša, potiče vrhunsko sportsko stvaralaštvo i stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih rezultata, razvija sportske aktivnosti djece i mladeži, te sportsko rekreacijske aktivnosti građana i invalidnih osoba, promiče odgojne funkcije sporta, fair playa, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje sportom te širi olimpijske ideale i jača Olimpijski pokret.

Osnovne djelatnosti koje prema Statutu ZSUGI obavlja su:

- Utvrđuje i ostvaruje politiku promicanja sporta na području grada Ivanca
- Potiče i promiče svekoliki sport, a osobito sport djece i mladeži
- Usklađivanje aktivnosti svojih članica
- Objedinjavanje i usklađivanje programa sporta, te izrada prijedloga programa javnih potreba u sportu i skrb o njegovom ostvarivanju
- Skrb o vrhunskim sportašima te sudjelovanje u stvaranju uvjeta za njihovu pripremu za Olimpijske igre, Svjetska i Europska prvenstva te druga međunarodna natjecanja
- Skrb o perspektivnim mladim sportašima
- Skrb o sportskim školama
- Skrb o zdravstvenoj zaštiti sportaša

- Skrb o namjeni i korištenju sportskih objekata,
- Sudjelovanje u ostvarivanju politike i programa Hrvatskog olimpijskog odbora,
- Sudjelovanje u unapređenju stručnog kadra i osposobljavanju stručnih djelatnika
- Obavljanje drugih poslova i zadaća određenih Zakonom, Pravilima Hrvatskog olimpijskog odbora i ovim Statutom.

Jedna od djelatnosti je i sudjelovanje u ostvarivanju politike i programa Hrvatskog olimpijskog odbora, koji kao krovna organizacija sporta ima vrlo važnu ulogu u razvoju sporta na nacionalnoj razini. Zbog toga je HOO donio Nacionalni program sporta [7] koji između ostalog definira odnos načine poticanja programa lokalnog sporta. Kao osnovni cilj navodi se očuvanje autonomnosti sportskih zajednica u planiranju i praćenju razvoja sporta i sportske rekreacije na lokalnoj razini, te jačanje njihove uloge u planiranju, razvoju i realizaciji javnih potreba sporta, a osobito u planiranju i izgradnji te korištenju sportske infrastrukture i građevina. Glavne aktivnosti koje HOO definira prema lokalnom sportu su:

- Razmotriti mogućnosti uvođenja najmanje fiksne stope izdvajanja za sport u odnosu na proračunska sredstva na lokalnoj i nacionalnoj razini,
- Razvijati i poticati odgovarajuće institucionalizirane oblike suradnje i partnerstva za razvoj i poticanje sudjelovanja u programima sporta i sportske rekreacije na lokalnoj razini,
- Razvijati odgovarajući oblik koordinacije lokalne sportske zajednice za potrebe planiranja i praćenje realizacije zajedničkih interesa javnih potreba lokalnog sporta,
- Razvijati i poticati odgovarajuće sustave volontiranja u sportu prema Zakonu o volonterstvu,
- Razviti odgovarajući model suradnje lokalnih sportskih zajednica u pogledu raspoložive sportske infrastrukture, modernizacije, izgradnje multifunkcionalnih objekata, pitanja, načina korištenja i upravljanja, zaštite i održavanja te jačanju svijesti o važnosti svih segmenata odlučivanja
- Kreirati model učinkovite koordinacije među lokalnim sportskim zajednicama i nadležnim tijelima HOO-a na projektima obrazovanja i kulture u sportu,
- Jačati autonomnost djelovanja lokalnih sportskih zajednica na načelima odgovornosti, pouzdanosti upravljanja procesima planiranja sporta i vođenja sportskih aktivnosti.
- Razviti model obveznog učešće predstavnika tijela HOO-a u nadležnim tijela planiranja i izgradnje javnih sportskih građevina na nacionalnoj i regionalnoj razini.
- Poticati suradnju sportskih zajednica s obrazovnim ustanovama na lokalnoj razini u svrhu osiguranja posebnih uvjeta i potpore sportašima u obrazovanju.

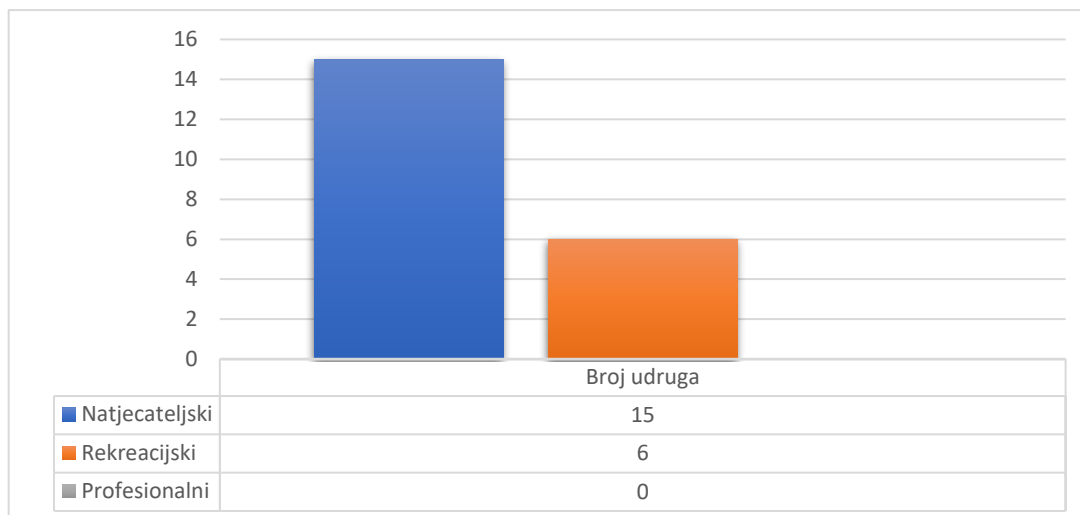
Zajednica sportskih udruga grada Ivanca trenutno broji 21 članicu i sve su ustrojene kao udruge građana. U tablici 3. nabrojane su sve članice.

Tablica 3. Članice Zajednice sportskih udruga Grada Ivanca

1.	Rukometni klub „IVANČICA IVANEC“ Ivanec – Eugena Kumičića 7, 42240 Ivanec
2.	Nogometni klub „IVANČICA“ Ivanec – Vladimira Nazora 46a, 42240 Ivanec
3.	Košarkaški klub „IVANČICA“ Ivanec – Trg hrvatskih ivanovaca 1, 42240 Ivanec
4.	Nogometni klub „MLADOST“ Margečan – Metela Ožegovića 21, Margečan, 42242 Radovan
5.	Srednjoškolski ženski rukometni klub Ivanec – Eugena Kumičića 7, 42240 Ivanec
6.	Kuglački klub „IVANČICA“ Ivanec – M. Hrga 15, 42240 Ivanec
7.	Karate klub Ivanec – Kalnička 1A, 42240 Ivanec
8.	Športski streljački klub „JEDINSTVO“ Ivanec – Rudarska 6, 42240 Ivanec
9.	Teniski klub „Ivanec 97“ – Varaždinska 52a, 42240 Ivanec
10.	Hrvatsko planinarsko društvo „IVANČICA“ Ivanec – Ljudevita Gaja 13/III, 42240 Ivanec
11.	Športsko ribolovno društvo Ivanec – Mirka Maleza 82, 42240 Ivanec
12.	Klub padobranskog jedrenja „LET“ Ivanec – Lančić 29, 42240 Ivanec
13.	Trkački klub „IVANČICA“ Ivanec – Frankopanska 70, Ivanec
14.	Tae-kwon-do klub „HWARANG“ Ivanec – Frankopanska 41, 42240 Ivanec
15.	DSR Ivanec – Vinogradska 41, 42240 Ivanec
16.	DŠR Salinovec – Salinovec 17, 42240 Ivanec
17.	Udruga za kulturu i sport „BEDENEC“Bedenec – Bedenec 106, 42240 Ivanec
18.	DŠR „Lančić-Knapić“ – Knapić 2, 42240 Ivanec
19.	Shito ryu karate do klub Ivanec – I.G.Kovačića 73, 42240 Ivanec
20.	PLANINARSKI KLUB IVANEC – Stjepana Vukovića 12, 42240 Ivanec
21.	ŽENSKI ODBOJKAŠKI KLUB IVANEC - Vladimira Nazora 17, 42240 Ivanec

Sportske udruge na području grada uglavnom provode programe poduke i natjecanja djece i mladeži, sportske rekreacije i sportskog natjecanja na amaterskoj razini. U značajnoj mjeri je zastupljeniji sport osoba muškog spola, dok je ženski sport poprilično zapostavljen. Od 21 članice Zajednice na anketni upitnik je odgovorilo 16 udruga. Od ukupnog broja članica 15 udruga spada pod područje natjecateljskog, tj. selektivnog sporta, dok se 6 udruga isključivo bavi sportsko rekreacijskim aktivnostima i ne pružaju usluge sportske poduke. Ni jedan sportski klub ne spada pod profesionalni sportski klub.

Prikaz 3. Omjer amaterskih, rekreacijskih i profesionalnih klubova ZSUGI

Najveći je udio udruga koje su dominantno natjecateljske, odnosno sudjeluju u natjecanjima djece i mladeži, amaterskih seniorskih ekipa, veterana i slično.

Da bi se pristupilo realizaciji postavljenih ciljeva prije svega je potrebno zaposliti osobu koja će se baviti detektiranim problemima te koja svojim znanjem može unaprijediti rad Zajednice. Ta osoba mora imati široko znanje u području sporta, ali i adekvatne spoznaje o funkcioniranju ekonomije i pravnog sustava. Po svojim kompetencijama ovom poslu odgovarali bi profili magistra kineziologije sa završenim smjerom sportskog menadžmenta ili menadžeri sporta.

Pred Zajednicom je ključna uloga unapređenja sporta u narednom periodu do kraja 2023. godine i to prema prioritetnim područjima:

- Razvoj sportskih programa djece i mladeži
- Razvoj sportske rekreacije
- Podizanje standarda rada sportskih trenera i drugih kadrova u sportu
- Unapređenje sportske infrastrukture
- Suradnja s Turističkom zajednicom
- Apliciranje projekata vezanih uz sport
- Ostala područja djelovanja poput koordinacije sportskih aktivnosti, organizacija edukacija, organizacija manifestacija i slično.

Strategijom će se obuhvatiti svako od prioritetnih područja te će se predložiti mjere za unapređenje svakog od njih.

4. FINANCIRANJE SPORTA I SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Da bi se moglo unaprijediti financiranje na lokalnoj razini analizirat će se načini financiranja sporta u EU i Republici Hrvatskoj. Financiranje sportskih klubova u Europi provodi se iz različitih izvora i po različitim modelima. Izvori prihoda mogu biti iz javnih sredstava, u što spadaju prihodi direktno od države, ministarstva nadležnog za sport, ostalih vladinih tijela i lokalne samouprava, te od privatnih sudionika u što spadaju izdaci od kućanstava, prihodi od trgovačkih društava, odnosno sponzorstva, donacija i slično. Naknade od lutrije, kockanja i igara na sreću prisutne su u mnogim Europskim državama i uglavnom se svrstavaju pod javna sredstva. Omjer prihoda koje klubovi i sportska društva ostvaruju razlikuje se od države do države. Općenito u Europskoj uniji, prema podacima iz 2008. objavljenim u izvješću objavljenome 2011. godine, izvori financiranja sporta raspodijeljeni su na sljedeći način [10]:

- 65,67% sredstava iz kućanstava,
- 16,90% sredstava iz lokalnih proračuna,
- 6,95% sredstava iz državnih proračuna,
- 6,83% sredstava od sponzora,
- 3,25 % sredstava od medija,
- 0,13% sredstava od lutrije,
- 0,26% sredstava iz ostalih izvora

U izvješću vezanom uz financiranje sporta u Europi objavljenom 2011. definirana su četiri modela financiranja u zemljama EU [11].

Model 1. model je Sjeverne i Zapadne Europe. Države u toj skupini imaju visoke stope sudjelovanja stanovništva u sportu (oko 20%) i visoku razinu privatnoga i javnog financiranja. Skupina obuhvaća Austriju, Belgiju, Dansku, Finsku, Njemačku, Irsku, Luksemburg, Nizozemsku i Švedsku, a može joj je priključiti i Cipar zbog relativnih vrijednosti javnoga i privatnog financiranja. Razina potrošnje kućanstava je niska zbog visoke razine javne potpore i visokog BDP-a po stanovniku. Ključna pitanja s kojima se suočava ta skupina zemalja jest razvoj javnog financiranja amaterskog sporta, budućnost volonterskog rada i održavanje postojeće razine ili povećanje poticaja privatnih trgovačkih društava sponzorstvima i donacijama.

Model 2. mediteranski je model i obuhvaća države s nižom razinom javnih subvencija. Privatna potražnja ima ograničenu javnu potporu i manje se pozornosti pridaje pozitivnim vanjskim učincima sporta nego u modelu 1. Pojedinci su spremni plaćati usluge, pa je razina potražnje kućanstava visoka u usporedbi s javnim financiranjem. U tu skupinu pripadaju Grčka, Italija, Malta i Španjolska. Javna potrošnja iznosi otprilike polovicu iznosa potrošnje kućanstava po stanovniku. Doprinos volonterskog rada manji je nego u prethodnoj skupini, stopa članstva u klubovima iznosi 5 – 10%, a ključna su pitanja jačanje mehanizama solidarnosti u sportskom

sektoru, osnaženje sportske kulture širenjem informacija o koristima od sporta kako bi se povećala spremnost na plaćanje usluga, stvaranje volonterske kulture te razvoj javno-privatnog partnerstva i drugih mehanizama suradnje radi povećanja sudjelovanja privatnog sektora.

Model 3. naziva se još i duginim modelom (Rainbow model). Obuhvaća nekoliko država u kojima se postojeća sportska infrastruktura 1990. godine urušila. To su uglavnom države središnje Europe, za koje je specifično nisko zanimanje za rekreativni sport, a javne politike trenutačno ne potiču povećanje te potražnje. U tu se skupinu ubrajaju Estonija, Mađarska, Latvija, Litva, Portugal, Rumunjska, Slovačka i Slovenija. U tim je državama doprinos kućanstava nizak, kao i volonterski rad. Udio javnog sektora također je nizak (trećina ukupnih sredstava). Stopa članstva iznosi 5 – 12%. Ključna su pitanja u državama iz te skupine postizanje ravnoteže u izvorima financiranja, povećanje doprinosa kućanstava i privatnog sektora, jačanje svijesti o važnosti sportske kulture i koristima od sporta te stvaranje poticajnog sustava koji bi omogućio veće sudjelovanje volontera.

Model 4. – BCP model obuhvaća Bugarsku, Češku i Poljsku i donekle je sličan modelu 3. po niskoj potražnji za sportom, ali s nižim razinama udjela kućanstava i javnih rashoda po stanovniku. Obilježje je tog modela visok udio prihoda od naknada za lutrije, klađenje i kockanje u ukupnim prihodima sportskog sektora. Češka se ističe visokom razinom volonterskog rada, čime kompenzira niže novčane prihode. Doprinos javnog financiranja razmjerno je visok i u Poljskoj i Bugarskoj, te nadmašuje prihode od kućanstava. Ključna su pitanja modela 4. jačanje sportske kulture i informiranje javnosti o korisnosti sporta, očuvanje prihoda od naknada za lutrije, klađenje i kockanje, diversifikacija izvora financiranja (npr. sponzorstvima i donacijama, razvojem partnerstava između poduzeća i sportskih klubova kako bi se smanjila ovisnost o javnim izvorima financiranja) te razvoj klubova i prilagođavanje ponude kako bi se stvorili novi izvori prihoda.

Posebno se ističu Francuska i Ujedinjeno Kraljevstvo. Francuska je slična prvom modelu s naglašenim većim sudjelovanjem javnog sektora u sportu. Ujedinjeno Kraljevstvo specifično je po udjelu kućanstava koja plaćaju visok dio ukupnog troška, što pokazuje njihovu spremnost na plaćanje i visoku razinu osobne svijesti o korisnim učincima bavljenja sportom.

Financiranje sporta u Hrvatskoj također se odvija kroz javni i privatni sektor. U javni sektor ulaze sredstva iz državnog proračuna, lokalnog proračuna te od igara na sreću, dok u privatni spadaju sredstva od kućanstava, sponzora, donacija i ostalih izvora prihoda. Najviše sredstava iz državnog proračuna za sport usmjeren je prema Hrvatskom olimpijskom odboru. HOO financira i potiče razna područja i projekte vezene uz sport, a određena financijska sredstva usmjerena su djelomično i na razvoj sporta na lokalnoj razini. Pregledom raspodjele sredstava na razini lokalnog proračuna može se uočiti da gradovi i općine najveći dio sredstava namjenjuju sportu djece i mladeži i to gradovi 64, a općine 62 posto, dok sredstva županije oko 22 posto novaca namjenjuju sportu mladih. Županije najveći dio novca namjenjuju organizaciji

sportskih natjecanja i manifestacija, oko 40 posto godišnje, te sportu odraslih, oko 31 posto. Do pet posto sredstava namijenjeni su sportskim aktivnostima osoba s invaliditetom i nagradama za posebna sportska dostignuća.

Prema trenutnom obrascu financiranja sporta Zajednice sportskih udruga grada Ivanca valorizira sljedeće kriterije:

- Sudjelovanje na natjecanjima
- Uspjeh na natjecanjima
- Masovnost – broj liga natjecanja
- Tradicija
- Uvjeti rada – objekti ili tereni
- Uvjeti rada - stručni kadar
- Organiziranost
- Reprezentativci (grupa 1 i grupa 2)
- Međunarodna službena natjecanja
- Završnica kup natjecanja i državnih prvenstava - sudjelovanje
- Završnica kup natjecanja i državnih prvenstava - postignut uspjeh
- Interes gledatelja
- Sudjelovanje veterana i veteranskih ekipa na natjecanjima

Svim klubovima sredstva koja ostvaruju od Zajednice sportskih udruga grada Ivanca predstavljaju značajnu financijsku pomoć. Većim djelom Zajednica financira troškove dvorana i drugih objekata potrebnih za održavanje sportskih treninga i službenih utakmica. Objekti koje klubovi koriste za sportske treninge i druge aktivnosti su:

- Sportska dvorana Osnovne škole „Ivana Kukuljevića Sakcinskog“ Ivanec
- Sportska dvorana Srednje škole Ivanec
- Teretana Srednje škole Ivanec
- Sportska dvorana područne škole „Tin Ujević“ Salinovec
- Sportska dvorana Osnovne škole „Metela Ožegovića“ Radovan
- Dječje igralište Radovan
- Igralište Osnovne škole „Ivana Kukuljevića Sakcinskog“ Ivanec
- Igralište područne škole „Tin Ujević“ Salinovec
- Igralište Srednje škole Ivanec
- Tenis centar Ivanec (vanjski tereni i balon)
- Igralište odbojke na pijesku u sklopu Tenis centra Ivanec
- Gradski stadion Ivanec
- Nogometno igralište Margečan
- Sportsko igralište Radovan

- Sportsko igralište Škriljevec
- Sportsko igralište Jerovec Donji
- Sportsko igralište Jerovec Gornji
- Sportsko igralište Bedenec
- Sportsko igralište Kaniža
- Sportsko igralište Gečkovec
- Sportsko igralište Punikve
- Sportsko igralište Vitešinec
- Sportsko igralište Prigorec
- Sportsko igralište Stažnjevec
- Sportsko igralište Gačice
- Sportsko igralište Lukavec
- Sportsko igralište Cerje Tužno
- Sportsko igralište Željeznica
- Sportsko igralište Vuglovec
- Sportsko igralište Osečka
- Društveni dom u Knapiću
- Učionice stare škole u Salinovcu
- Dječje igralište Ivanec 1, Šabanova ulica
- Dječje igralište Ivanec 1, Kumičićeve
- Dječje igralište Ivanec 3, Malezova
- Dječje igralište Jerovec Donji
- Dječje igralište Ivanečki Vrhovec
- Dječje igralište Stažnjevec
- Dječje igralište Osečka
- Dječje igralište Punikve
- Dječje igralište Cerje Tužno
- Dječje igralište Lukavec
- Dječje igralište Bedenec
- Ivanečka jezera
- Kuglana u sportskoj dvorani Drava u Varaždinu.

Sukladno potrebama i ciljevima koji će biti objašnjeni u daljnjem tekstu Strategije, redovito financiranje od strane Grada Ivanca koje se provodi preko Zajednice sportskih udruga Grada Ivanca najviše bi trebalo usmjeriti na sport djece i mladeži i to sukladno smjernicama struke koja definira kakvi oblici sportskih aktivnosti su razvojni za djecu različite dobi. Upravo struka, odnosno kvalitetni i educirani sportski kadar kojeg ne nedostaje temelj su razvoja

sporta. Zbog toga mjere koje se donose i provode moraju biti usmjerene postupnom i dugoročnom unapređenju kvalitete sporta što je moguće jedino ako se stručnom kadru omogući rad u „normalnim“ uvjetima, odnosno, da se potakne zapošljavanje i samozapošljavanje stručnog kadra u čemu Zajednica sportskih udruga grada Ivanca može imati vrlo pozitivan utjecaj.

Dugoročniji ciljevi vezani uz financiranje odnose se na unapređenje sportske infrastrukture. Potrebno je osigurati odgovarajuću infrastrukturu za rad nogometnih klubova, prvenstveno za rad s djecom.

Potrebe vezane su uz sportove koje sportska literatura često naziva bazičnim sportovima, a to su plivanje, atletika i gimnastika. Izgradnja i unapređivanje infrastrukture za ove sportove omogućava bavljenje sportom svim populacijama od dojenčadi do osoba treće životne dobi. Također, potrebno je iskoristiti prirodne ljepote i mogućnosti planine Ivančice i razviti sportsku infrastrukturu na njoj što će omogućiti i razvoj sportskog turizma na ovom području.

5. KADROVI U SPORTU

Prema Zakonu o sportu [2] sustav sporta u Republici Hrvatskoj čine:

- fizičke osobe,
- pravne osobe i
- školska sportska društva koja se osnivaju bez pravne osobnosti.

Fizičke osobe u sustavu sporta su:

- sportaši,
- treneri,
- osobe osposobljene za rad u sportu,
- osobe koje sudjeluju u organiziranju i vođenju sportskog natjecanja (sportski sudac, sportski delegat i sportski povjerenik) i
- menadžeri u sportu.

Pravne osobe u sustavu sporta su:

- udruge,
- trgovačka društva i
- ustanove.

Sportaš je osoba koja se priprema i sudjeluje u sportskim natjecanjima kao član pravne osobe koja obavlja sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima ili kao osoba koja obavlja samostalnu sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima. Može imati status profesionalnog sportaša ili amatera. Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, odnosno Hrvatski sportski savez gluhih razvrstavaju sportaša u određenu kategoriju -

vrhunski (I., II. i III. kategorija), vrsni (IV. kategorija) ili daroviti sportaš (V. i VI. kategorija). Ovakvi sportaši smatraju se kategoriziranim sportašima i ostvaruju prava i pogodnosti propisane zakonom.

Trener je osoba koja programira i provodi sportsku pripremu, sportsku rekreaciju i sportsku poduku te ima stručnu spremu najmanje na razini prvostupnika. Osobom osposobljenom za rad u sportu smatra se osoba koja podučava građane osnovnoj tehnici pojedinog sporta ili provodi sportsku rekreaciju građana, a osposobljena je za taj rad putem ustanove za osposobljavanje kadra u sportu, s time da sportsku rekreaciju građana može provoditi samo na temelju programa kojega je izradila osoba koja ima najmanje stručnu spremu propisanu za trenera prvostupnika. Ostale osobe koje sudjeluju u organiziranju i vođenju sportskog natjecanja (sportski sudac, sportski delegat i sportski povjerenik) moraju ispunjavati uvjete propisane pravilima odgovarajućeg nacionalnog saveza.

Pravne osobe u sustavu sporta su udruge, trgovačka društva i ustanove. Sportskim udrugama smatraju se one udruge koje se osnivaju radi obavljanja sportskih djelatnosti, a to su – sudjelovanje u sportskom natjecanju, sportska priprema, sportska rekreacija, sportska poduka, organiziranje sportskog natjecanja, vođenje sportskih natjecanja, upravljanje i održavanje sportskom građevinom te organizirane izvannastavne školske sportske aktivnosti i studentske sportske aktivnosti [2].

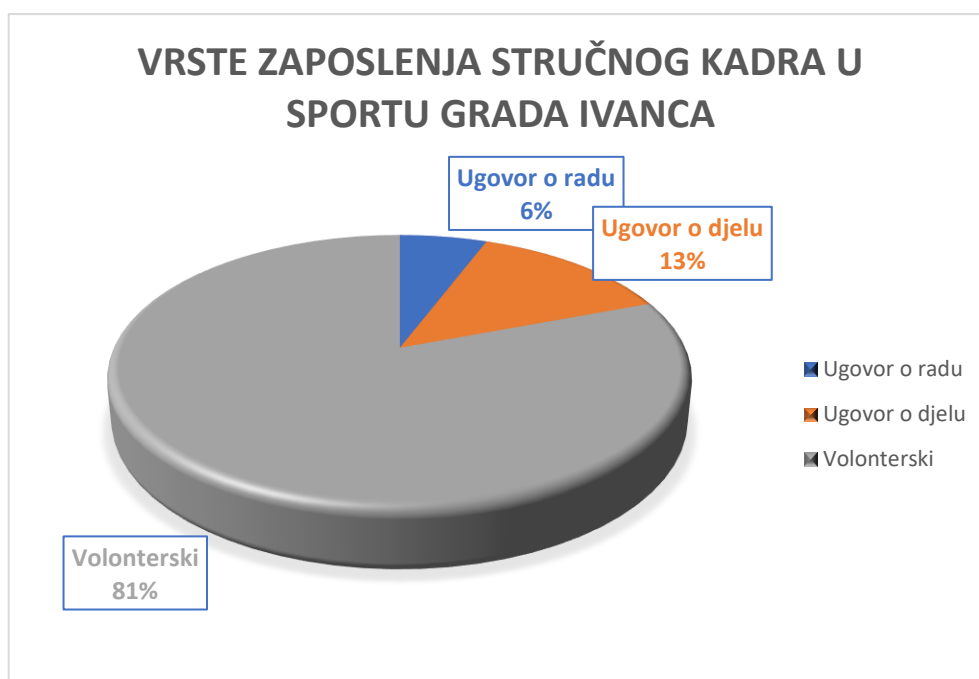
Prema projektnoj studiji provedenoj 2011. godine pod nazivom „Treneri i stručni poslovi u Hrvatskome sportu“ predviđa se da u Republici Hrvatskoj ima ukupno 11500 osoba koje obavljaju trenerske poslove, odnosno, uključujući oko 2.500 stručnih kadrova koji djeluju u sustavu školskoga sporta i 80 iz sustava sveučilišnoga sporta ukupan broj procjenjuje se na 14000 trenera. Podaci za Varaždinsku županiju pokazuju da je od 327 zaposlenih trenera 95,7% muškaraca i samo 4,3% žena. Prema istoj studiji procjenjuje se da je u Republici omjer trenera po sportskom klubu 2,2 trenera po klubu, podaci za Varaždinsku županiju pokazuju da je taj omjer 2,3 trenera po klubu.

U gradu Ivancu u sklopu natjecateljskih sportskih klubova i udruga sportske rekreacije, a uključujući trenere zaposlene na ugovor o djelu, ugovor o radu, ali i osobe koje volontiraju kao sportski treneri ispada da 3,125 osoba obavlja poslove programiranja i provedbe sportske pripreme, sportske rekreacije i sportske poduke. Ipak većina osoba koje obavljaju ove poslove su volonteri. Samo 0,5 osoba po klubu, odnosno udruzi koje obavljaju poslove sportskih trenera su prijavljene i dobivaju naknadu preko ugovora o radu ili ugovora o djelu. Navedeni podaci govore o vrlo lošem stanju u sportu, odnosno sportskim klubovima u Ivancu. Ovako nizak omjer broja trenera po klubu onemogućava bilo kakav svrsishodniji ili kvalitetniji rad bilo u području sporta djece i mladih, bilo u natjecateljskom ili rekreativnom sportu. Volontiranje u sportu je područje koje se iznimno cijeni i vrlo je korisno, ali ne može biti baza kvalitetnom radu s ljudima u području sporta. Prema Milanoviću [8] zadaće sportskog treninga su savladavanje tehnike određene sportske grane, savladavanje taktike, razvoj i stabilizacija kondicijske

pripremljenosti, razvoj mentalnih sposobnosti, usmjeravanje sustava vrijednosti i motivacije, poboljšanje zdravstvenog statusa, održavanje pozitivnih osobina, sposobnost mikrosocijalne adaptacije te formiranje integralne akcijske efikasnosti sportaša. Ove zadaće ili bar dio njih potrebno je ostvarivati na svim razinama sportskog treninga što nije moguće ostvariti bez kvalitetnog i educiranog trenerskog kadra koji ima vremenske i materijalne mogućnosti posvetiti se svojem poslu. Još više brine podatak da manje od 10% klubova ima zaposlenog trenera na ugovor o radu, a sličan je podatak i za trenere koji su angažirani honorarno. Svi izneseni podaci govore o činjenici da sport djece i mladeži, natjecateljski sport i rekreativni sport u gradu Ivanju nisu postavljeni na zdravim temeljima, odnosno da je potrebno uložiti velike napore da se sport u gradu postavi na zdravu osnovu koja svoje uporište pronalazi u kvalitetnim osobama educiranim za rad u području sporta.

Potrebno je ulagati dodatne napore s ciljem da se postojeći kvalitetan kadar zadrži na području Grada Ivanca i stimulira na usavršavanja za rad u sportu.

Prikaz 4. Postotni udio prema vrsti zaposlenja u sportu

Samo takav pristup može omogućiti napredak sporta i društva. Grad Ivanec i Zajednica sportskih udruga Grada Ivanca posebne bi napore trebali uložiti u ispravljanje ovakvih nepravilnosti i to prije svega na način da se financiraju samo one udruge i klubovi, odnosno programi koje provode za to osposobljene osobe zaposlene u klubu, odnosno udruzi, na ugovor o radu ili ugovor o djelu. Sve ostalo bilo bi poticanje nekvalitetnog, nepravilnog i nezakonitog rada što ne može biti od interesa ni gradu Ivanju ni društvenoj zajednici. Prema procjeni provedenoj na temelju anketnog upitnika oko dvije trećine trenera koji obavljaju poslove trenera u klubu imaju potrebnu stručnu kvalifikaciju. Takvim kadrovima klubovi i Zajednica sportskih udruga grada Ivanca, uz osiguranje potrebnih sredstava u Programu

javnih potreba u sportu, trebali bi pomoći u ostvarivanju profesionalnih angažmana unutar klubova.

Jedna od prioriteta mjera za razvoj sporta je učiniti dodatne napore za pronalaženje financijskih i ljudskih resursa za unaprjeđenje trenerskoga i stručnoga rada u sportskim klubovima. To se može ostvariti usmjeravanjem financija na zapošljavanje stručnog kadra koji je potreban u klubovima s većim brojem djece i mladih, ali i stipendiranjem studenata Kineziološkog fakulteta koji mogu pokriti deficitarna područja sporta u Ivancu te su potrebni veliki naponi da se unaprijedi.

6. SPORT DJECE I MLADEŽI

Sport djece i mladeži u Republici Hrvatskoj se uglavnom provodi kroz:

- Odgojno obrazovni sustav – vrtići, osnovne i srednje škole, visokoškolske ustanove
- Sportske klubove – sportski programi koje provode sportski klubovi koji su najčešće registrirani kao udruge građana

6.1. SPORT DJECE I MLADEŽI U ODGOJNO OBRAZOVNOM SUSTAVU

Postojanje dva paralelna nedovoljno usklađena sustava sporta djece i mladeži predstavlja dugogodišnji problem kojem se još uvijek nije pronašlo rješenje na razini države. Prema kurikulumu, u vrtiću, osnovnim i srednjim školama sport se provodi kroz nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture i to od vrtića pa do završetka srednje škole u opsegu od jednog do tri školska sata u trajanju od 45 minuta. Uz ovaj oblik nastave u osnovnim i srednjim školama odvijaju se i sportske izvanastavne aktivnosti. Radi se o sportskim aktivnostima koje se održavaju u školi, ali izvan redovnog nastavnog programa. Ovakve aktivnosti trebao bi voditi nastavnik Tjelesne i zdravstvene kulture zaposlen u toj školi ili suradnik koji ima adekvatno akademsko zvanje. U praksi to često nije usklađeno zbog neriješenih zakonskih i financijskih regulativa.

Svi važniji dokumenti poput Bijele knjige o sportu, Europske povelje o sportu, Povelja Međunarodnog olimpijskog odbora, Nacionalni program sporta, Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj i drugi dokumenti naglašavaju odgojno obrazovnu ulogu sporta. Prema Nacionalnom vijeću za sport [5] bavljenje sportskim aktivnostima unutar školskoga sustava omogućuje svakome djetetu i mladoj osobi zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba kao što su, primjerice, biološka potreba za kretanjem i igrom te potreba za sigurnošću, redom i poretkom, pripadanjem, samopoštovanjem i samoaktualizacijom. Sport znatno utječe na poželjan psihosomatski razvoj djece i mladih te na unaprjeđenje i očuvanje njihova zdravlja. Kako bi se osigurala i podigla kvaliteta života kao temelj mentalnoga i tjelesnoga zdravlja i u odrasloj dobi, bavljenje sportskim aktivnostima, osobito u djece i mladih, igra ključnu ulogu.

Školski šport – izvannastavne i izvanškolske športske aktivnosti Osim nastave TZK, u osnovnim i srednjim školama provode se i izvannastavne školske športske aktivnosti učenika. Radi poboljšanja njihova provođenja, u Hrvatskoj je 2006. godine na temelju Zakona o sportu osnovan Hrvatski školski sportski savez kao nacionalno udruženje za promociju i organizaciju raznih izvannastavnih i izvanškolskih športskih aktivnosti. Sukladno Zakonu o sportu temeljna jedinica provođenja izvannastavnih športskih programa jest školsko športsko društvo (u daljnjem tekstu: ŠŠD). Osnivaju ga školski odbori u osnovnim i srednjim školama radi provođenja izvannastavnih školskih športskih aktivnosti učenika te nemaju pravnu osobnost već djeluju kao dio škole. Učiteljima i nastavnicima u osnovnoj i srednjoj školi vođenje ŠŠD-a vrednuje se kao redoviti nastavni rad s najviše dva sata tjedno, a do punog zaduženja neposrednim odgojno-obrazovnim radom zadužuju u skladu s brojem sati redovite nastave. Ako je učitelj/nastavnik TZK zadužen s maksimalnim brojem sati redovite nastave, uključujući i dva sata vođenja ŠŠD-a za provođenje izvannastavnih aktivnosti može biti zadužen s najviše 2 sata tjedno.

Na području grada Ivanca djeluju Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec sa područnim školama Tina Ujevića u Salinovcu, Kuljevčica i Prigorec te Osnovna škola Metela Ožegovića Radovan sa područnim odjeljenjima u Margečanu i Gačicama. Ukupno u osnovnim školama na ovom području ima 1014 učenika.

Tablica 4. Broj razrednih odjeljenja i učenika u osnovnim školama

	niži razredi		viši razredi		ukupni broj učenika
	broj razrednih odjeljenja	broj učenika	broj razrednih odjeljenja	broj učenika	
OŠ IVANA KUKULJEVIĆA SAKCINSKOG IVANEC	12	298	16	348	646
PŠ TINA UJEVIĆA U SALINOVCU	4	53	4	76	129
PŠ U PRIGORCU	2	19	0	0	19
PŠ KULJEVČICA U JEROVCU	3	28	0	0	28
OŠ METELA OŽEGOVIĆA RADOVAN	4	53	6	97	150
PŠ MARGEČAN	4	27	0	0	27
PŠ GAČICE	4	15	0	0	15

U Ivancu djeluje i Srednja škola Ivanec koja ima ukupno 23 odjeljenja. Dio učenika nakon završene osnovne škole kreću i u druge škole izvan grada Ivanca.

Sport u školama provodi se kroz nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture i kroz izvannastavne školske aktivnosti u koje ulaze treninzi iz različitih sportova te razna sportska natjecanja. I srednja i osnovna škola imaju osnovana i svoja školska sportska društva. Školska sportska društva osnivaju školski odbori bez pravne osobnosti.

Materijalni uvjeti za obavljanje sportskih aktivnosti u osnovnim i srednjim školama su zadovoljavajući. Ističe se sportska dvorana Srednje škole Ivanec koja je polivalentna sportska dvorana koja se može dijeliti na tri djela te ima gledalište kapaciteta oko 1500 gledatelja. Dvoranu osim učenika škole koriste i razni sportski klubovi.

U Ivancu djeluju tri (3) školska sportska društva i to u OŠ Ivanec, Radovan i u Srednjoj školi Ivanec, za čije djelovanje se sredstva osiguravaju u proračunu grada Ivanca.

U školama se redovito odvijaju i aktivnosti na organiziranom pohađanju škole plivanja, koje iz proračuna sufinancira Grad Ivanec.

Kao jedan od bitnih ciljeva trebao bi biti formiranje univerzalne sportske škole u osnovnim školama kako bi se učenike upoznalo sa svim vrstama sportova koji se nude na području grada Ivanca (te im na taj način olakšalo odabir sporta kojim se žele baviti)

6.2. SPORT DJECE I MLADEŽI U SPORTSKIM KLUBOVIMA

Brojna istraživanja na koja se poziva i Svjetska zdravstvena organizacija iznose podatak da se za djecu i mlade s obzirom na njihov uzrast preporučuje minimalno 30 minuta do 60 minuta vježbanja dnevno. Prema ovim podacima jednostavno se može zaključiti da obrazovne ustanove prema sadašnjem kurikulumu ne zadovoljavaju niti osnovnu potrebu djece i mladih za kretanjem. U obzir treba uzeti i trendove današnjeg života mladih ljudi koji su sve više usmjereni za provođenjem vremena u zatvorenim prostorima, najčešće u pasivnim položajima s minimalno kretanja, uz osobna računala, televizijske prijemnike, mobitele i druge elektroničke naprave te su zbog svega navedenog u današnje, suvremeno doba, od posebne važnosti za zdravi rast i razvoj djece i mladih svoju vrijednost dobile stručno vođene sportske aktivnosti.

Te sportske aktivnosti se u Republici Hrvatskoj, a tako i u gradu Ivancu, uglavnom provode unutar sportskih klubova. Suvremeni svijet je promijenio način života mladih od prije samo nekoliko desetaka godina kada je bilo prirodno da u svakodnevnom životu, usput, mladi razvijaju veliki broj svojih sposobnosti i to igrajući razne društvene igre na otvorenom prostoru, penjući se po stablima, pomažući kod poljoprivrednih poslova i slično. U današnje vrijeme ni djeca ni roditelji ne žive na taj način, a jedan od najčešćih razloga za to je nedostatak vremena. Svi navedeni uzroci doveli su do toga da je sportu pripala posebna društvena uloga kao

najvažnijeg čimbenika pravilnog rasta, razvoja i zdravlja djece. Da bi to mogao postići trening u sportskim klubovima mora:

- Biti vođen od kvalitetnih stručnih kadrova koji nisu vođeni tradicionalnim pristupom sportu već stručnim i znanstvenim spoznajama koje se usavršavaju tijekom vlastitih edukacija i sportskog razvoja
- Biti planiran i programiran jer se od sporta očekuje da ima pozitivne učinke na zdravlje ljudi
- Biti usmjeren razvoju onih motoričkih i funkcionalnih sposobnosti koje su karakteristične s obzirom na dob, spol i ostale specifičnosti vježbača
- Usmjeren razvoju morfoloških, kognitivnih i konativnih karakteristika i sposobnosti
- Utjecati na razvoj socijalnih vještina s naglašenim odgojnim učinkom
- Usmjeren na razvoj svijesti o zdravlju i aktivan način života.

U gradu Ivancu, prema provedenoj analizi, sport djece i mladih u sportskim klubovima nije na zavidnoj razini. Detektirani su brojni nedostaci koji onemogućavaju daljnji razvoj ponajprije sporta mladih, a posljedično i svih drugih oblika bavljenja sportom – profesionalnog, amaterskog, pa čak i rekreacijskog sporta.

Ponuda sportova kojima se djeca mogu baviti nije adekvatna i svodi se na nekoliko sportova koji u Hrvatskoj imaju najveću tradiciju, a to su nogomet, rukomet, košarka i odbojka. Postoji i relativna ponuda sadržaja drugih sportova, ali je vidljivo prema broju polaznika da za te sportove nema konkretnog interesa.

Većina klubova koji se bave pružanjem usluge sportske poduke kao najveće probleme navode financijske i infrastrukturne probleme. Mnogim klubovima nedostaju sportski objekti tijekom čitave ili tijekom dijela sezone/godine. Financijski problemi klubova vidljivi su i prema broju zaposlenih trenera za rad s djecom. Prema podacima anketa, u 2016. godini manje od 10% klubova je imalo zaposlenu stručnu osobu za pružanje usluga sportske poduke ili treninga na ugovor o radu ili ugovor o djelu, a osobe koje su vodile treninge bili su uglavnom volonteri.

U sportskim klubovima provode se sportske škole za djecu i mladež. Za potrebe izrade Strategije izrađena je procjena zastupljenosti djece i mladih po sportovima. Procjene su napravljene na temelju provedenih anketa te na temelju službenih podataka nacionalnih sportskih saveza o registriranim natjecateljima. U grafičkim prikazima izražen je udio dječaka prema uzrastima po sportovima. Vidljivo je da se dječaci i mladići uglavnom usmjeravaju prema tri sporta – rukomet, nogomet i košarka, dok je broj djece u ostalim sportovima zanemariv. To je najizraženije kod djece do 10 godina starosti što ogovara nižim razredima osnovne škole. Ovaj podatak zabrinjava jer se nameće zaključak da se djeci te dobi nude sadržaji iz samo tri sporta što je u suprotnosti s preporukama struke koja govori da u toj dobi djeca moraju usvajati vrlo široka sportska znanja. Preporučuje se da djeca uče sportsku

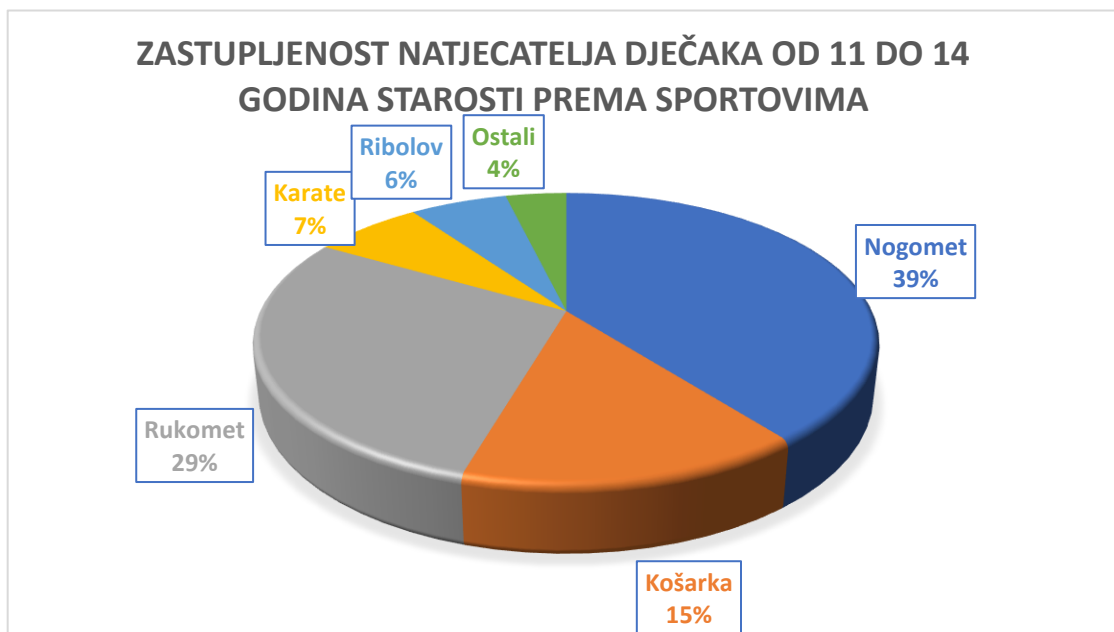
tehniku raznih sportova zbog čega je dobro da se djeca usmjeravaju prema univerzalnim sportskim školama ili da se koordiniraju razni sportski programi između klubova.

Prikaz 5. Zastupljenost natjecatelja dječaka do 10 godina starosti prema sportovima

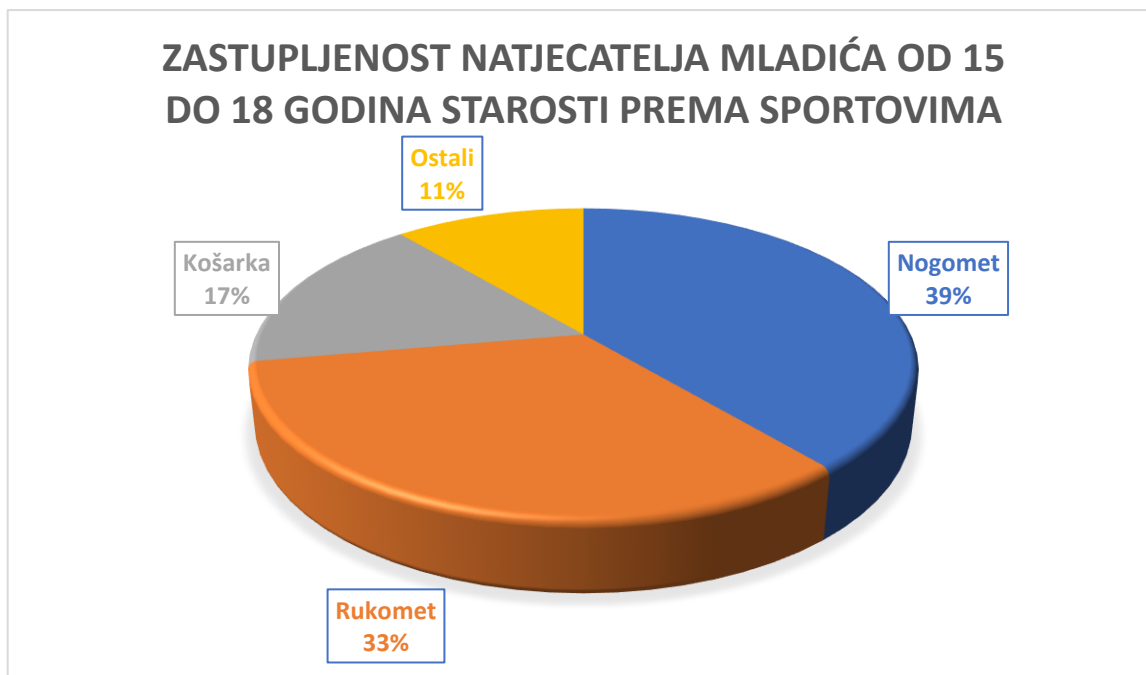
Nešto bolja slika je kod učešća u sportovima dječaka viših razreda osnovne škole odnosno populacije od 11 do 14 godina starosti. Uz tri već navedena sporta dio dječaka nešto više dječaka sudjeluje u karateu i ribolovu. Ipak, i ove brojke su vrlo zabrinjavajuće.

Prikaz 6. Zastupljenost natjecatelja dječaka od 11 do 14 godina starosti prema sportovima

Mladići od 15 do 18 godina starosti, odnosno srednjoškolci, bave se istim sportovima kao i mlađi dječaci. U zanemarivoj mjeri javljaju se natjecatelji u tenisu, atletici, karateu, no i dalje su dominantni nogomet, rukomet i košarka.

Prikaz 7. Zastupljenost natjecatelja dječaka od 15 do 18 godina starosti prema sportovima

Kod djevojaka je situacija još mnogo lošija. U grafičkim prikazima prikazano je učešće djevojaka u sportskim klubovima prema dobi i sportu koje se natječu na razini nacionalnog sportskog saveza. Djevojke se najviše bave odbojkom, te u manjoj mjeri rukometom i karateom. Usporedbom broja djevojaka i dječaka koji su uključeni u neki sportski program uočava se puno veća aktivnost dječaka. Vjerojatni razlozi tome leže u nedovoljnoj promidžbi sporta na ovim područjima te tradicionalnim pogledima na sport. Također, struktura trenera i ponuda sadržaja pokazuju da nedostaje ženski stručni kadar za provedbu sportskih treninga, a samim time i sportski sadržaji koji su interesantniji djevojkama.

Kod djevojčica nižih razreda osnovnih škola, odnosno do 10 godina, iznimno je malo aktivnih djevojčica. Najveći dio otpada na rukomet i karate.

Prikaz 8. Zastupljenost djevojčica do 10 godina starosti prema sportovima

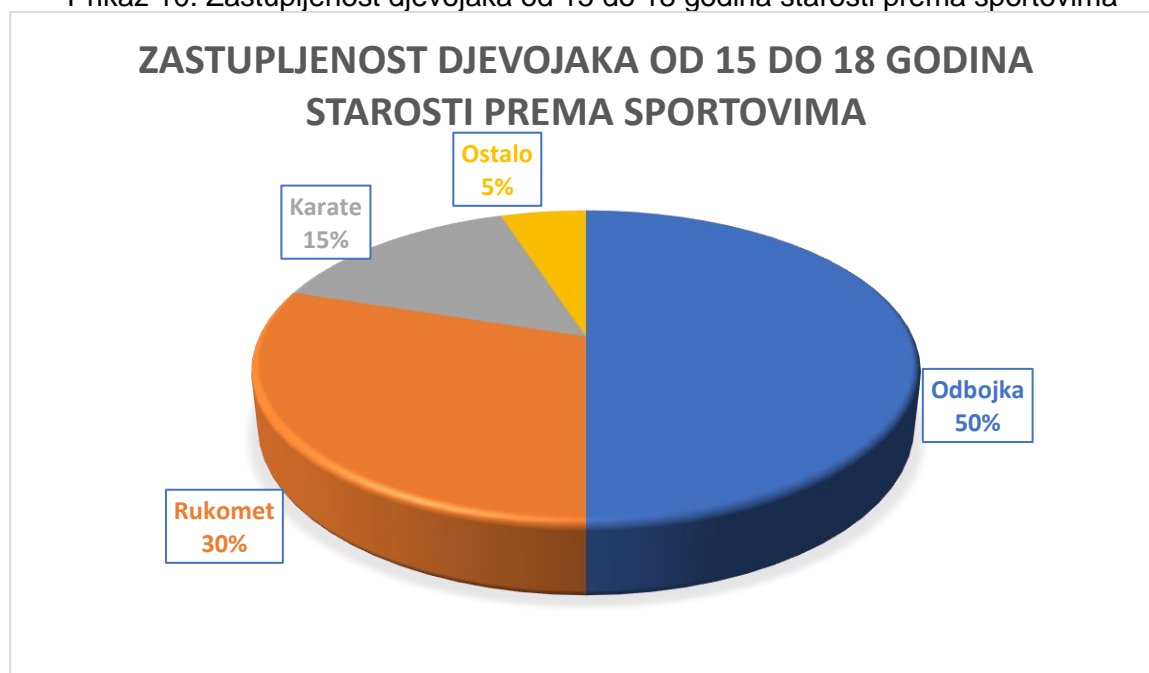
Kod djevojaka od 11 do 14 godina, odnosno viših razreda osnovne škole uz rukomet i karate, javlja se i odbojka.

Prikaz 9. Zastupljenost djevojčica od 11 do 14 godina starosti prema sportovima

Djevojke od 15 do 18 godina uglavnom se bave odbojkom, rukometom te donekle karateom. Ostali sportovi su gotovo u potpunosti nezastupljeni.

Prikaz 10. Zastupljenost djevojaka od 15 do 18 godina starosti prema sportovima

Analiza sporta djece i mladih pokazuje vrlo mali broj zastupljenih sportova kako kod dječaka tako i kod djevojaka. Najčešće se bave tradicionalnim sportovima za ovo podneblje – nogometom, košarkom, rukometom i odbojkom, te u manjoj mjeri karateom, tenisom, atletikom

i ribolovom. Izrazito veliki problem je zastupljenost bavljenja sportom kod djevojaka. Procjenjuje se da se tijekom osnovne i srednje škole sportom bavi oko 380 dječaka i mladića i 80 djevojaka. U omjeru, otprilike na četiri dječaka koji se bave sportom dolazi jedna djevojka.

Sport djece i mladeži od iznimnog je značaja za grad Ivanec, jer se kvalitetnim radom s mladima stvaraju snažni temelji za budući sport u gradu. Da bi se mogao unaprijediti sport djece i mladeži potrebno je uložiti iznimno velike napore jer je trenutno stanje poprilično loše. Napredak bi trebao započeti sa stručnim kadrom koji bi sport trebao usmjeriti sukladno smjernicama struke. Uz za ovo područje tradicionalne sportove, djecu bi trebalo upoznati i s drugim sportovima i sportskim aktivnostima, jer se na taj način unapređuju i njihova opća znanja o sportu. To se može ostvariti kroz sportske igraonice za djecu vrtićke dobi te univerzalne sportske škole za djecu mlađih školskih uzrasta. Kroz ove aktivnosti djeca bi trebala naučiti osnove raznih sportova. U vrtićima, osnovnim i srednjim školama trebalo bi provoditi animacijske aktivnosti u svrhu popularizacije sporta te potaknuti i ostale organizacije na području grada da se uključe u rad Zajednice sportskih udruga grada Ivanca. Dugoročniji planovi razvoja vezani su uz sportsku infrastrukturu kojom bi se trebalo osigurati da se djeci omogući bavljenje sportovima koji se u brojnoj sportskoj literaturi nazivaju baznim, a to su plivanje, gimnastika i atletika. U rezimeu najvažnijih mjera za razvoj sporta djece i mladih navodi se sljedeće:

- Poticati programe sportskih igraonica za djecu predškolske dobi
- Poticati programe univerzalnih sportskih škola za djecu od 7 do 10 godina
- U dogovoru s vrtićima, osnovnim i srednjim školama s jedne strane te sportskim klubovima i stručnim kadrom s druge, provoditi sportsko animacijske programe među djecom i mladeži
- Konkretnim mjerama poticati sportske klubove i stručni kadar na rad s djecom
- Izgraditi sportske terene i igrališta u sklopu pojedinih javnih ustanova
- Uključiti ostale sportske organizacije koje se bave područjem sporta djece i mladih s područja grada Ivanca u rad Zajednice sportskih udruga
- Unaprijediti ostalu sportsku infrastrukturu kako bi se omogućio rad s djecom i mladima kroz čitavu godinu.
- Unaprijediti rekreaciju kao i planinarstvo kao vidove načina života i provođenja slobodnog vremena.

7. SPORTSKA REKREACIJA

Sportska rekreacija je oblik tjelesne aktivnosti koja se provodi s osnovnim ciljevima zabavnog i ugodnog korištenja slobodnog vremena te unapređenja fizičkog i mentalnog zdravlja čovjeka. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) zdravlje definira kao stanje

potpunog fizičkog i mentalnog blagostanja čovjeka, a ne samo kao odsustvo bolesti. Poticanje zdravog načina života te omogućavanje postizanja osjećaja fizičkog i mentalnog blagostanja moguće je postići uz kontinuirani pristup radu na sebi. U suvremenom svijetu je upravo sportska rekreacija preuzela dominantnu ulogu u održavanju i unapređivanju zdravlja čovjeka, a samo shvaćanje pojma sportska rekreacija šire populacije ljudi uvelike se promijenio. Neke od osnovnih razlika u pogledu na sportsku rekreaciju nekad i danas su te što se nekada na sportsku rekreaciju gledalo kao povremeno provođenje slobodnog vremena u sportsko rekreacijskim aktivnostima, dok joj se danas sve više pristupa kao kontinuiranoj aktivnosti čovjeka koja se provodi u pravilnim vremenskim intervalima. I osnovni cilj bavljenja sportskom rekreacijom je promijenjen. Nekad je to prioritetno bilo u svrhu druženja i zabave, dok se danas kao najčešći razlog bavljenja navodi unapređenje zdravlja i kvalitete života. Također, ranije se sportska rekreacija uglavnom provodila u direktnom dogovoru među ljudima dok se je u suvremenom svijetu sve češće organizirana aktivnost od strane raznih klubova, društava i drugih pravnih osoba u području sporta.

Športska rekreacija predstavlja športsku aktivnost stanovništva svih dobnih skupina s ciljem održavanja zdravlja, vitalnosti, društvene integracije, natjecanja ili zabave. Što se tiče javnog interesa, takvi su učinci i športske vježbe osobito važni jer je redovita i kvalitetno osmišljena rekreacija korisna za zdravlje pojedinaca, a samim time i cjelokupno društvo. Osim što se redovitim bavljenjem tjelesnom aktivnošću zadovoljavaju osnovne biološke potrebe za kretanjem, utječe se i na očuvanje i unaprjeđenje fizičkog i mentalnog zdravlja i ostvaruju se socijalne komponente života djece i mladih, odraslih osoba te osoba starije životne dobi.

Prema Temeljnim načelima i smjernicama razvoja športa u Republici Hrvatskoj [6] donesene su osnovne smjernice za razvoj sportske rekreacije u Republici Hrvatskoj prema kojima se struktura saveza sportske rekreacije treba temeljiti na organizaciji vezanoj za:

- planiranje i programiranje sportsko-rekreacijskih aktivnosti,
- povezivanje sa strukovnim i sličnim organizacijama,
- povezivanje s različitim poduzećima,
- umrežavanje sudionika rekreacije i stručnjaka u društvima sportske rekreacije,
- povezivanje s centrom za dijagnostiku (pri HOO-u ili sportskom savezu),
- razrađivanje programa prema ciljanim skupinama,
- razrađivanje programa prema aktualnim potrebama (prevencija: pretilosti, osteoporoze, kardiovaskularnih bolesti, bolesti sustava za kretanje, psihičkih problema i sl),
- podjelu programa prema mjestu izvođenja (zatvoren prostor, aktivnosti na otvorenom),
- podjelu programa prema vremenu i učestalosti (redoviti programi, povremeni – sezonski programi, prigodni programi i sl),
- godišnji informativni bilten provedenih aktivnosti i aktivnosti u najavi,

- provedbu tematskih predavanja, seminara i sl.

Ove smjernice primjenjive su i na usmjeravanje sportske rekreacije na lokalnoj razini pa tako i na područje Grada Ivanca. Prilikom donošenja mjera za razvoj sporta na ovom području potrebno je uzeti u obzir i aktualno stanje sporta i zdravlja ljudi u gradu. Prema zdravstvenim pokazateljima iznesenim u poglavlju 1.3. najčešći uzroci smrti u gradu Ivancu su cirkulacijske bolesti, novotvorine te bolesti dišnih sustava. Ove skupine bolesti uzrokuju ukupno 81,7 % bolesti na području Grada. Navedene bolesti prije svega su posljedica nezdravog načina života u kojem prednjače loša prehrana i nedovoljna tjelesna aktivnost te su jasan pokazatelj da je jedan od primarnih zadataka utjecati na svijest ljudi promicanjem zdravog načina života te osvještavanju ljudi o posljedicama nezdravog načina života.

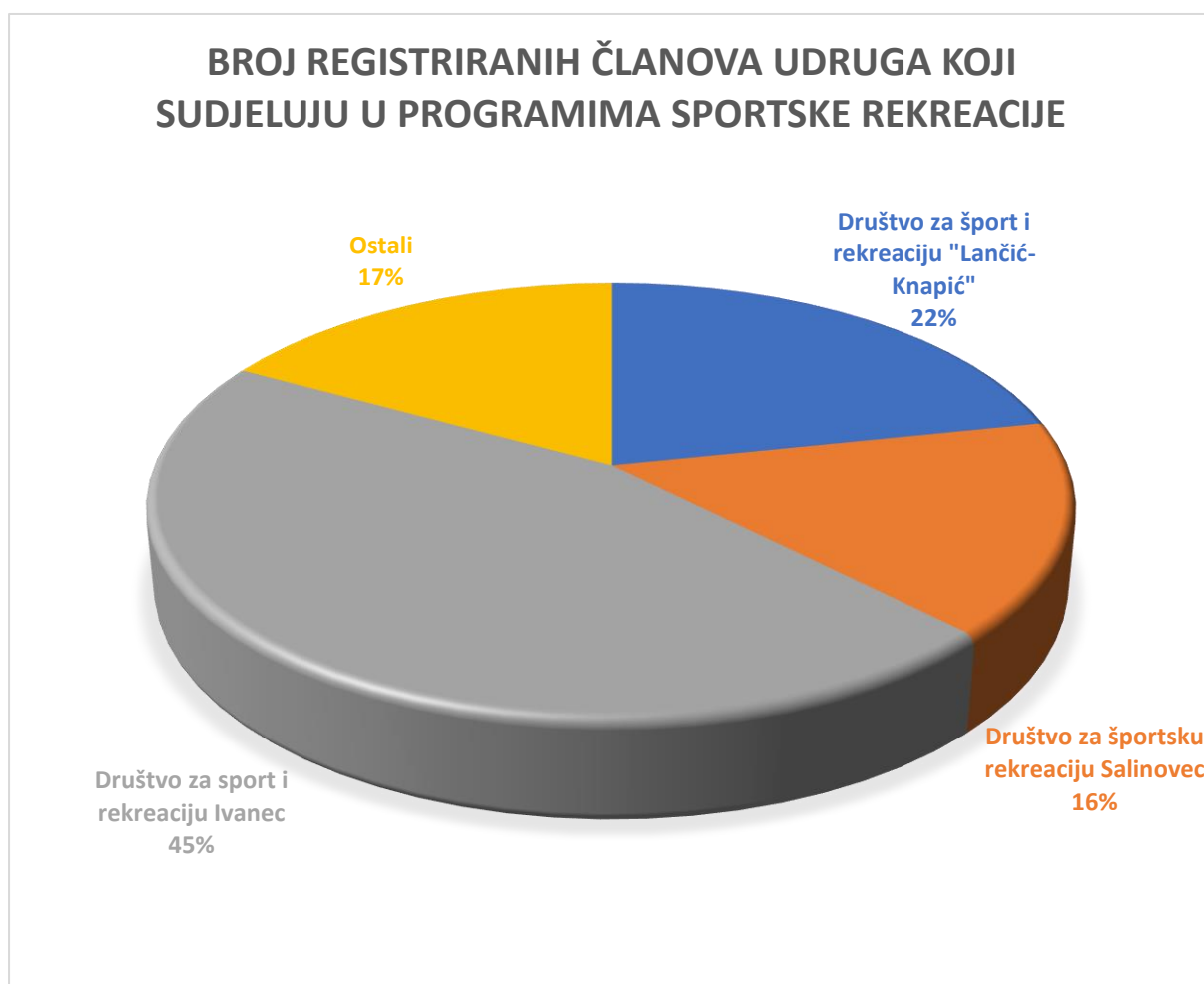
Što se tiče sportsko rekreacijskih organizacija koje djeluju na području Grada i aktivnosti koje se provode unutar udruga koje su članice Zajednice sportskih udruga grada Ivanca od ukupnog broja članica šest se udruga isključivo bavi sportsko rekreacijskim aktivnostima. Najveći broj članova rekreativaca vezano je uz Društvo za sport i rekreaciju Ivanec, Društvo za šport i rekreaciju Lančić-Knapić i Društvo za športsku rekreaciju Salinovec. U prikazu 4. navedeni su postoci udjela sportske rekreacije po pojedinim udrugama Zajednice sportskih udruga Grada Ivanca.

Na području grada djeluju i dva planinarska kluba i to HPD i Planinarski klub Ivanec, čiju djelatnost u rekreativnom planinarenju je potrebno poticati i povezivati sa novim turističkim brendom Ivanca „Planinarski grad“

Športska rekreacija predstavlja športsku aktivnost stanovništva svih dobnih skupina s ciljem održavanja zdravlja, vitalnosti, društvene integracije, natjecanja ili zabave. Što se tiče javnog interesa, takvi su učinci i športske vježbe osobito važni jer je redovita i kvalitetno osmišljena rekreacija korisna za zdravlje pojedinaca, a samim time i cjelokupno društvo. Osim što se redovitim bavljenjem tjelesnom aktivnošću zadovoljavaju osnovne biološke potrebe za kretanjem, utječe se i na očuvanje i unaprjeđenje fizičkog i mentalnog zdravlja i ostvaruju se socijalne komponente života djece i mladih, odraslih osoba te osoba starije životne dobi.

Radi poticanja aktivnosti športske rekreacije s ciljem omasovljenja i poticanja bavljenja rekreacijom svih uzrasta potrebno je sustavno raditi na promociji i raznim vidovima organizacije rekreacije na području grada.

Prikaz 11. Postotni prikaz članova udruga koji sudjeluju u programima sportske rekreacije

Uz sport djece i mladeži koji se u jednom velikom dijelu preklapa sa područjem sportske rekreacije, upravo je sportska rekreacija područje od iznimne važnosti za daljnji razvoj sporta u gradu Ivanju. Nekoliko je osnovnih razloga zbog čega je sportska rekreacija posebno značajna:

- grad Ivanec ima iznimne prirodne potencijale za razvoj sportske rekreacije
- sportska rekreacija je iznimno sredstvo unapređenja zdravlja i kvalitete života ljudi
- na području grada Ivanca postoje veliki potencijali za razvoj sportskog turizma
- rekreacija ima iznimnu društvenu vrijednost jer spaja ljude i unapređuje međuljudske odnose
- sportska rekreacija je potencijalno profitabilno područje
- područje sportske rekreacije pogodno je za apliciranje raznih EU projekata.

Prirodni potencijali za baljenje sportskom rekreacijom na ovom području iznimno su veliki. Prije svega, zbog Ivanščice, najviše planine u ovom dijelu Hrvatske, sjeverno od rijeke Save. Planina Ivanščica mogla bi postati središnje mjesto sportske rekreacije u ovom dijelu Hrvatske, jer već sad, bez potrebne infrastrukture, privlači vrlo velik broj sportaša rekreativaca

koji kroz cijelu godinu ovdje provode svoje vrijeme. Najveći broj ljudi bavi se planinarenjem, no sve je veći broj ljudi koji se bave i drugim oblicima sporta poput trčanja krosova i trailova, različitim oblicima orijentacijskog kretanja, vožnjom biciklom po brdskim stazama, sanjkanjem i brojnim drugim tradicionalnim i suvremenim sportovima. Osnovni problem bavljenja sportom na Ivanšćici je nedostatak sportske i ugostiteljske infrastrukture. Rješavanje ovog problema jedan je od primarnih strateških ciljeva. Uređenje kompletnog područja Ivanšćice s obzirom na potrebe korisnika. Prioritetno, potrebno je izgraditi objekt s pripadajućom sportskom infrastrukturom na samoj planini koji će sadržavati adekvatne svlačionice i sanitarni čvor, imati prostorije za čuvanje sportske opreme, društvene prostore za održavanje raznih događanja i druge prostorije. Također, bitno je unaprijediti ugostiteljsku ponudu na samoj planini radi razvoja turizma i povezivanja sporta, ugostiteljstva i turizma u zajedničku prepoznatljivu cjelinu. Potrebno je urediti postojeće puteve i staze, urediti trim stazu i poučnu stazu, urediti stazu za sanjkanje i potencijalno za skijanje, omogućiti sportskim organizacijama provođenje vlastitih aktivnosti u skladu s prirodnim i ekološkim uvjetima na Ivanšćici.

Sportsku rekreaciju je potrebno razvijati i na svim drugim područjima, a posebno onu koja je usmjerena na očuvanje i razvoj zdravlja te podizanje kvalitete života. Zbog toga je bitno i u ovakve aktivnosti uključivati stručni kadar, koji osigurava postizanje kvalitetnijih rezultata, a samim time i adekvatniju raspodjelu resursa. Najbitnije mjere za razvoj sportske rekreacije su:

- poticati održavanje što više sportsko rekreacijskih manifestacija za sve populacije ljudi s ciljem popularizacije sportske rekreacije i podizanja svijesti o zdravom načinu života
- poticati stručni kadar na rad u području sportske rekreacije s ciljem unapređenja ponude i kvalitete sportsko rekreacijskih aktivnosti
- poticati postojeći kadar na daljnje educiranje i usavršavanje
- izgradnja sportske infrastrukture na području planine Ivanšćice
- povezivanje sporta i turizma kroz organizaciju raznih manifestacija, naročito planinarenje
- izgradnja sportske infrastrukture na području grada Ivanca.

8. NATJECATELJSKI I VRHUNSKI SPORT

Prema Zakonu o sportu sportski klub koji obavlja sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima, neovisno o pravnom obliku (sportska udruga za natjecanje ili š.d.d.), može imati profesionalni ili amaterski status. Profesionalni status ima onaj sportski klub koji je osnovan radi obavljanja sportske djelatnosti sudjelovanja u sportskom natjecanju, ako više od 50% registriranih sportaša u seniorskoj konkurenciji ima sklopljen ugovor o profesionalnom igranju ili ugovor o radu sa sportskim klubom, u odnosu na broj prijavljenih sportaša za

natjecateljsku godinu na listi koju vodi odgovarajući nacionalni sportski savez ili ako ispunjava uvjete za stjecanje profesionalnog statusa sukladno pravilima odgovarajućega nacionalnoga sportskog saveza. Profesionalni sportski klub obvezno se upisuje u Registar profesionalnih sportskih klubova koji vodi ministarstvo. Svi ostali sportski klubovi koji obavljaju natjecateljsku djelatnost, a ne zadovoljavaju uvjete profesionalnih sportskih klubova odnosno nisu upisani u Registar profesionalnih sportskih klubova, smatraju se amaterskim sportskim klubovima.

Razvoj profesionalnog i vrhunskog sporta u Republici Hrvatskoj oduvijek je imao veliki značaj, no razvojem kapitalističkog društva nailazi na brojne probleme zbog nedostatka materijalnih sredstava što veže na sebe i ostale probleme kao što su razvoj sustava sporta, razvoj vrhunskog stručnog kadra i stručnih timova, financiranje selekcioniranih potencijalnih vrhunskih sportaša i drugo. Prema Temeljnim načelima i smjernicama razvoja sporta u Republici Hrvatskoj [5] vrhunskim, odnosno selektivnim sportom bave se pojedinci koji zadovoljavaju stroge selekcijske kriterije, što znači da potencijalni sportaši moraju pokazati visoku razinu sposobnosti i osobina za bavljenje vrhunskim sportom. Na području vrhunskoga sporta vrijede posebna pravila i tehnologija rada koja nije prihvatljiva na području neselektivnoga sporta. Za razliku od svih drugih sustava, vrhunski sport karakterizira izrazita usmjerenost prema maksimalnom razvoju čimbenika koji utječu na postizanje sportskog rezultata, selektivnost u odabiru onih kojima je namijenjen, profesionalizacija većine njegovih sudionika (sportaša, trenera, sudaca i ostalih sportskih djelatnika) te specifična tehnologija pripreme, provedbe i kontrole trenažnoga procesa.

Krovna organizacija sporta u Hrvatskoj je Hrvatski olimpijski odbor koji donosi najvažnije odluke vezane uz nacionalni sport. Prema Nacionalnom programu sporta Hrvatskog olimpijskog odbora [7] ističe se važnost stvaranja uvjeta za vrhunska sportska postignuća. Sport na lokalnoj razini, posebice u manjim sredinama kakva je Ivanec, ne može ili vrlo rijetko i teško može zadovoljiti potrebe bavljenja vrhunskim sportom. Postoji više razloga zbog kojih je to tako, ali najvažniji bi vjerojatno bili nedostatni materijalni uvjeti za bavljenje vrhunskim sportom, nedovoljan broj kvalitetnih igrača u ekipnim sportovima za formiranje vrhunske sportske ekipe, ograničavajuća okolina u kojoj vrhunski sport nije prioritet i drugi. Ipak, ono što je moguće postići i u manjim sredinama jest razvoj sporta djece i mladih do razine koja omogućava mladim sportašima ostvarivanje svojeg punog potencijala do određenog uzrasta, a ovisno o specifičnostima pojedinog sporta. Vrhunskog sporta u gradu Ivancu zapravo i nema, ali najveći problem je u tome što nema ni postavljenih preduvjeta za omogućavanje djeci i mladima da potencijalno jednog dana postanu vrhunski sportaši. Stvaranje ovih preduvjeta povezani su ciljevima strategije koji se odnose na prije svega na trenerski kadar i sportsku infrastrukturu, ali i na druge ciljeve koji omogućuju da sport djeluje u okviru cjelovitog sustava.

Natjecateljski i amaterski sport nije na zavidnoj razini ali ipak, ograničavajući je faktor razina kvalitete u relativno malim sredinama. Da bi se stanje u seniorskim ekipama popravilo potreban je sustavan rad od najmlađih dobnih skupina što iziskuje povećana financijska

sredstva. Trenerski rad mora biti vrlo kvalitetan, a uvjeti za rad vrlo dobri kako bi se pojedini sport popularizirao ne samo u gradu Ivancu već i u okolnim mjestima. U pojedinačnim sportovima niska je zastupljenost u karateu, tenisu, ribolovu i streljaštvu, a gotovo nikakva u ostalim sportovima.

Najaktivniji sportski klubovi u gradu Ivancu u nekoliko posljednjih godina su:

- Rukometni klub „Ivančica Ivanec“ Ivanec
- Košarkaški klub „Ivančica“ Ivanec
- Nogometni klub „Ivančica“ Ivanec
- Nogometni klub „Mladost“ Margečan
- Športsko ribolovno društvo Ivanec
- Karate klub Ivanec
- Teniski klub „Ivanec 97“ Ivanec
- Ženski odbojkaški klub Ivanec
- Sportski ženski rukometni klub Ivanec

Da bi se unaprijedilo stanje u amaterskom sportu potrebno je unaprijediti kvalitetu rada i procesa selekcije mladih sportaša te njima posvećivati veću pažnju. Bez obzira što se u razvijenijim europskim zemljama amaterski i vrhunski sport najvećim djelom financira iz prihoda kućanstava u Republici Hrvatskoj, pa tako i u gradu Ivancu, to je još uvijek neostvarivo. Amaterski sportski klubovi trebali bi uložiti velike napore u povećanje prihoda iz kućanstava, (to uključuje prihode od članarina te prodaje ulaznica, sportskih rekvizita, ostale prodaje i drugo) od sponzorstava i donacija. Financijska podrška iz gradskog proračuna za najuspješnije amaterske klubove ne smije izostati. Ipak, prioriteti se ovom Strategijom daju financiranju stručnog kadra i to za potrebe djece i mladeži te razvoju sportske infrastrukture. Bolja sportska infrastruktura i kvalitetniji uvjeti za rad stručnog kadra dugoročno će omogućiti razvoj i područja amaterskog i rekreativnog sporta.

9. POLOŽAJ ŽENA U SPORTU

Posljednjih desetak godina uvelike se promijenila svijest ljudi prema bavljenju sportom. Ljudi su počeli prihvaćati činjenicu da je sport zbog svojih dobrobiti aktivnost za svakog čovjeka bez obzira na fizičke predispozicije, dob, spol, rasu, zdravstveni status i drugo. Tome je najviše doprinijela promidžba najvećih svjetskih sportskih federacija s Međunarodnim olimpijskim odborom na čelu. Oni su u posljednjih dvadesetak i više godina proveli brojne kampanje o jednakosti ljudi, najprije protiv rasne diskriminacije, a nakon toga i protiv brojnih drugih diskriminacija među kojima je i spolna. Sport postoji od davnih dana, no svoje okvire poslovne djelatnosti i životne aktivnosti dobila je tek tijekom dvadesetog stoljeća. Tome najviše doprinose Olimpijske igre, a nakon njih ostala važna svjetska sportska natjecanja i sportaši.

Žene u sportu dugo nisu imale pravu priliku aktivno sudjelovati u natjecanjima i od toga živjeti. Ni danas se ne može reći da su u potpuno ravnopravnom položaju s muškarcima. To je najizraženije u profesionalnom sportu gdje u većini sportova žene ostvaruju mnogo manje honorare od muškaraca. U ostalim segmentima sporta razlika više nije toliko izražena što se tiče prava i uvjeta za bavljenje sportom. Ipak, tradicionalni stavovi prema sportu u mnogim sredinama imaju za posljedicu vrlo veliku razliku u kvantitativnim pokazateljima sudjelovanja žena i muškaraca u sportskoj rekreaciji, sportu djece i mladeži te amaterskom sportu.

U gradu Ivancu ove razlike su izrazito naglašene. Iznimno je velika razlika u broju muške i ženske djece koja se bave sportom, u broju muških i ženskih osoba koje se bave natjecateljskim sportom, između broja muških i ženskih trenera po sportskim klubovima, po broju muških i ženskih osoba na rukovodećim mjestima u klubovima, udrugama i samoj Zajednici sportskih udruga grada Ivanca. Jedino podaci za sportsko rekreacijske aktivnosti u društvima za sportsku rekreaciju i sportskim klubovima koji imaju rekreativce nisu iznimno loši. Prema tim podacima sportskom se rekreacijom bavi ukupno 629 osoba muškog spola i 316 osoba ženskog spola. Možemo zaključiti da se od ukupnog broja aktivnih rekreativaca u gradu Ivancu sportskom rekreacijom bavi jedna trećina žena.

U analizi sudjelovanja u sportskim aktivnostima djece i mladih po spolu (prikaz 12.) dolazi se do podatka da od ukupnog broja sudionika u nekom organiziranom obliku vježbanja 83% otpada na dječake i mladiće, a samo 17% na djevojke.

Prikaz 12. Odnos sudjelovanja u natjecateljskom sportu između djevojaka i dječaka

Na temelju dostupnih podataka procjenjuje se da je što se tiče stručnog kadra zastupljenost žena iznimno niska. Ona iznosi samo 9%. Ovako niski podatak povlači za sobom

i brojne druge probleme kao što su zastupljenost stručnog kadra za sportove koji su dominantnije ženski poput sportskog plesa, gimnastike, odbojke i slično.

Prikaz 13. Zastupljenost žena i muškaraca u sportskom kadru grada Ivanca

Najporazniji podatak je da od dvadeset i sedam članova skupštine Zajednice sportskih udruga Grada Ivanca nema niti jedne žene. Posljedično, ni u jednom drugom tijelu Zajednice (izvršni odbor, nadzorni odbor) nema žena. Ovakav položaj žena u sportu nikako nije prihvatljiv i potrebno ga je hitno mijenjati. Najprije uvođenjem žena u Zajednicu sportskih udruga, nakon toga poticajnim mjerama prema stručnim kadrovima te poticanjem sportskih programa namijenjenih djeci i mladima koji se zalažu za što aktivnije sudjelovanje djevojaka u sportskim aktivnostima.

10. SPORT OSOBA S OŠTEĆENJEM ZDRAVLJA

Sport je jedan od najučinkovitijih načina za uključivanje osoba različitih oštećenja zdravlja u svakodnevni život i društvo, te im daje mogućnost ostvarivanja sebe kroz sport, doživljavanje uspjeha, unapređenje zdravlja i kvalitete svakodnevnog života.

Prema Zakonu o sportu jedna od javnih potrebe u sportu na državnoj razini jest poticanje i promicanje sporta, osobito sporta djece, mladeži, studenata i osoba s invaliditetom. Također, Zakon predviđa da se iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave osiguravaju sredstva i za sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. Dakle, prema Zakonu o sportu jedno od prioriternih područja sporta na lokalnoj razini je i sport osoba s invaliditetom. Na državnoj razini sport osoba s invaliditetom u mnogo toga je dobio na značaju u posljednjih petnaestak godina. Prema zakonskim odredbama u

nekim su segmentima stekli jednaka prava kao i profesionalni sportaši bez oštećenja zdravlja, unaprijeđeno je djelovanje najviših tijela sporta osoba s invaliditetom, prije svega Hrvatskoga paraolimpijskog odbora i Hrvatskoga sportskog saveza gluhih. Promjenom Zakona došlo je i do samog preustroja sporta osoba s invaliditetom pa se osnivaju sljedeće ustrojbene jedinice:

- Sportski klubovi osoba s invaliditetom po sportovima
- Županijski sportski savezi osoba s invaliditetom
- Gradski sportski savezi osoba s invaliditetom
- Nacionalni sportski savezi osoba s invaliditetom po sportovima
- Nacionalni sportski savezi po vrstama invaliditeta.

U gradu Ivancu sport osoba s invaliditetom nema posebno veliki značaj unutar samih sportskih i rekreativnih udruga. Osobe s invaliditetom mogu se uključiti u društva za sportsku rekreaciju i u neke sportske klubove, no nema mogućnosti za konkretnijim sportskim treningom uz pomoć sportskih stručnjaka ili uz pomagala potrebna za bavljenje nekim sportovima. Od ustrojbenih jedinica navedenih ranije osobe s invaliditetom mogu se uključiti u rad Športskog saveza osoba s invalidnošću Varaždinske županije. Radi poboljšanja statusa i mogućnosti napretka predlaže se i osnivanje gradskog sportskog saveza osoba s invaliditetom na području Ivanca koji će okupljati osobe s fizičkim i intelektualnim poteškoćama i brinuti o njihovom razvoju.

11. ZDRAVSTVENA SKRB SPORTAŠA

Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj definiraju cilj odgovorne zdravstvene politike zaštita i unaprjeđenje zdravlja pojedinaca, obitelji i sveukupnoga stanovništva, čime se svakom čovjeku omogućuje produktivan i kvalitetan život. Konačni cilj zdravstvene zaštite jest približavanje idealu zdravlja prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, a to je da zdravlje nije samo odsutnost bolesti ili oronulosti, već stanje potpunoga tjelesnoga, duševnoga i socijalnoga blagostanja. Visok stupanj zdravlja sportaša natjecatelja jest preduvjet za njihovu natjecateljsku aktivnost, dok je u sudionika u sportskoj rekreaciji zdravlje u pravilu cilj. Sportaš bi trebao biti potpuno zdrav i mora imati psihofizičke predispozicije i motiv za konkretnu sportsku aktivnost. Svojim ponašanjem na treninzima i natjecanjima mora voditi brigu i o svom zdravlju i o zdravlju svojih suigrača i protivnika. Ipak, u profesionalnom sportu zahtjevi su često iznadgranični što može dovesti do ozljeda i narušavanja zdravlja. Zbog toga kroz trening sportaš i tim ljudi s kojima surađuje moraju iznimno mnogo pažnje posvetiti zdravlju.

Osim u profesionalnom sportu i na drugim razinama sportskog natjecanja velika važnost pridodaje se zdravlju. Prema Zakonu o sportu [3] u sportskom natjecanju može sudjelovati osoba za koju je u razdoblju od šest mjeseci prije sportskog natjecanja utvrđena

opća zdravstvena sposobnost, a kada je to propisano pravilnikom koji donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra i posebna zdravstvena sposobnost, ako propisima nacionalnog sportskog saveza nije određeno kraće razdoblje. Opću i posebnu zdravstvenu sposobnost utvrđuje ovlašteni liječnik, odnosno specijalist sportske medicine, specijalist medicine rada i sporta ili liječnici drugih specijalnosti koji imaju završeni poslijediplomski studij iz medicine rada i sporta. Listu ovlaštenih liječnika utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, uz suglasnost ministra. Svi liječnici i zdravstveni suradnici trebaju imati licencije za obavljanje zdravstvenih djelatnosti. Licencije mogu biti različite razine čime se određuje i područje djelovanja. Postoje:

- A. Liječnik-specijalist medicine sporta ili medicine rada i sporta – nadležan za cjelokupnu djelatnost medicine sporta
- B. Liječnik-specijalist medicine rada – nadležan za provođenje preventivnih prethodnih, periodičnih i izvanrednih pregleda u prijelaznom periodu koji određuje Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH
- C. Liječnik-specijalist školske medicine – nadležan za provođenje preventivnih pregleda djece i adolescenata uključenih u sport i sportsku rekreaciju
- D. Liječnik sa završenim poslijediplomskim studijem medicine sporta ili liječnik sa završenim početnim i naprednim tečajem medicine sporta – osposobljen za liječnika kluba ili reprezentacije
- E. Liječnik-konzultant, doktor medicine – specijalist druge medicinske struke, doktor stomatologije ili znanstvenik na području sportske fiziologije, sportsko-rekreacijske medicine i sl.
- F. Zdravstveni suradnik – sportski psiholog, sportski sociolog, kineziolog
- G. Viša medicinska sestra s usmjerenjem u medicini sporta, fizioterapeut
- H. Medicinska sestra s usmjerenjem u medicini sporta
- I. Sportski maser
- J. Liječnik osposobljen za provođenje antidopinške kontrole, tehničar osposobljen za provođenje antidopinške kontrole.

Navedene razine licencija zapravo definiraju i različite djelatnosti usmjerene u zdravstveno djelovanje u području sporta. Jedina djelatnost koja čini zakonsku obavezu je pregled liječnika specijalista medicine sporta ili medicine rada i sporta i to minimalno svakih šest mjeseci. Bez ovakvog pregleda, odnosno potvrde koja se izdaje temeljem uspješno obavljenog pregleda, nacionalni savezi svakog pojedinog sporta moraju uskratiti pravo sportskog nastupa na natjecanju. Ovaj oblik pregleda, zakonom reguliranog, još uvijek stvara velike probleme mnogim sportašima i sredinama. U gradu Ivancu kao specijalist medicine rada i sporta djeluje Dragutin Rogina, dr.med. što je za sve sportaše u gradu velika prednost pošto preglede mogu napraviti u svojoj sredini. Sljedeći najbliži liječnik specijalist medicine rada i

sporta je u Varaždinu, a to je Tajana Rogina, dr.med. Anketnim upitnikom s dionicima sporta u gradu Ivancu utvrđeno je da otprilike tri četvrtine klubova liječničke preglede provodi upravo kod Dragutina Rogine, dr.med., dok ostali navode druge ustanove u kojima provode preglede.

Prednost što na svojem području ima liječnika specijalista medicine rada i sporta čime svojim sportašima Zajednica osigurava uvjete za obavljanje sportskih liječničkih pregleda.

Uz ovaj korak valja omogućiti suradnju Zajednice s ostalim zainteresiranim zdravstvenim ustanovama, liječnicima, fizioterapeutima i ostalim zdravstvenim djelatnicima.

SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
Strategija razvoja Grada Ivanca 2019.-2023.	Nezainteresiranost javnosti u javnim savjetovanjima
Strategija razvoja Varaždinske županije	Nedovoljan naglasak na razvoj sporta
Ustroj i organiziranost sporta grada Ivanca	Nedostatak sredstava
Veliki broj sportaša u gradu Ivancu	Prijevoz djece na natjecanja
Uspješni sportski projekti za djecu (ljetne škole sportova)	Nedostatak stručnog kadra u sportu
Dobri sportski rezultati i dobar imidž grada kao središta planinarskog i <i>outdoor</i> sporta	Nedostatak prostora za pojedine sportove – gimnastika, plivanje, uređene biciklističke staze, prostor za rekreaciju mladih, adrenalinski sportovi, trim staze
Tradicija i velik broj manifestacija u sportskoj rekreaciji	Nedovoljna promocija sporta u funkciji turizma i brige o okolišu
Dobra sportska infrastruktura	Nedovoljna popularizacija rekreacije
Ulaganja Grada u građenje sportsko-rekreacijskih objekata	Nedostatak informacija o sportskim programima i mogućnostima bavljenja sportovima na području grada
Aktivni sportski školski klubovi	Nedostatak povezanosti na razini Zajednice – organizirane aktivnosti za slobodno vrijeme praznika -
Velika zastupljenost ekipnih sportova	Nedostatak ljudskih resursa pri klubovima za prijave projekata za korištenje EU sredstava
Dobro organizirana sportska rekreacija	Nekorištenje vanjskih izvora financiranja
Dobra zdravstvena zaštita sportaša	Financijska obveza roditelja pri sportskom razvoju djece
Čista i očuvana priroda i okoliš	Upravljanje prirodnim resursima u smislu čuvanja okoliša

MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
Novi Zakon o sportu	Učestale izmjene pravne regulative
Grad Ivanec je samostalan u izradi kriterija financiranja javnih potreba u sportu	Manjkava primjena postojećih zakonskih akata
Povećanje svjesnosti o važnosti rekreacije	Nedostatak strateških dokumenata države
Veće uključivanja sportske rekreacije u programe	Nedostatak sredstava u proračunu za ulaganja u programe rekreacije i masovnih manifestacija
Poticanje ulaganja poduzetnika u turizam vezan uz rekreaciju i planinarenje - Ivančica	Nedostatak interesa poduzetnika za ulaganja u turizam

Financiranje sporta u poveznici sa socijalnim programom	Nedovoljna medijska promocija značaja sporta i rekreacije u funkciji zdravlja
Poticati rad školskih sportskih klubova	Centralizacija sredstava za tehničku pomoć lokalnim zajednicama
Povezivanje sporta i rekreacije s turizmom	Briga za okoliš
Stvaranje uvjeta za kvalitetno obrazovanje vrhunskih sportaša, te sustavno praćenje školskih i sportskih obaveza	Odlazak stručnog kadra i perspektivnih sportaša
Uključivanje poduzetničke inicijative	Nedostatak zatvorenih gradskih sportskih objekata i objekata za pojedine sportove
Povezivanje svih dionika sustava u prijavljivanju projekata za korištenje EU-sredstava	Nedovoljna korištenost i prezentacija prirodnog okoliša i planine Ivanščice
Model poticanja stručnih trenera	Utjecaj novih medija i društvenih mreža na sportaše
Sufinanciranje troškova sportskih ljetnih škola za djecu školske i predškolske dobi	Prevelike ambicije roditelja
Sportska ambulanta	Nedovoljna medijska pokrivenost programa prevencije u sportu
Kontinuirana edukacija za sportaše, trenere i roditelje	Odustajanje mladih od sporta nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja
Kampanja ZSUGI o vrijednostima sporta ili formiranje „univerzalne sportske škole“ za upoznavanje sa sportovima grada	Devastacija prirodnih resursa Ivančice
Veća korištenost sportskih objekata u ruralnim područjima	Voluntarizam i smjena generacija
Mogućnost uređenja javnih prostora za rekreaciju	Nezainteresiranost šire javnosti u uključivanje o strateškim odrednicama sporta
Kategorizirati sport u skladu s budućim Pravilnikom o kategorizaciji sportova	Neusklađenost s normativnim aktima višeg reda.

12. VIZIJA RAZVOJA I STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA SPORTA

Vizija treba odgovoriti na pitanje gdje će biti Ivanec vezano uz sport 2023. godine.

Bitno je u sport i rekreaciju uključiti što veći broj djece i mladih i žena, te sve građane s posebnim naglaskom na osobe s invaliditetom, no ujedno će se pridati dodatni značaj kvalitetnom i vrhunskom sportu. **Sve navedeno opravdava tezu da sport i rekreacija trebaju pripadati – svima.**

S druge strane, Strategijom se nastoji dodatno razviti sustav sporta i rekreacije u gradu Ivancu. Pritom se prvenstveno misli na financiranje, a posebice putem novih modela financiranja. Također, u sustav se ubraja i infrastruktura, odnosno objekti te digitalna transformacija sporta i rekreacije. Uz navedeno, riječ je i o uključivanju sporta u sve dijelove zajednice – turizam, kulturu, poduzetništvo i edukaciju. Ovo je novi pristup sportu koji se uključuje u sve aspekte lokalne zajednice.

Stoga je prijedlog vizije sporta u Gradu Ivancu 2023. godine:

Grad Ivanec – sport i rekreacija dostupni svima

Strateški cilj 1.

- **ulaganje u razvoj mladih sportaša** radi stvaranja široke kvalitetne osnove, kao uvjeta daljnjega napretka i očuvanja dostignute razine kvalitete sporta

Strateški cilj 2.

- **poticanje uključivanja u rekreaciju i sport** što većeg broja građana

Strateški cilj 3.

- **skrbiti o sportskim objektima na području grada**

Strateški cilj 1.

Ovaj strateški cilj stavlja naglasak na razvoj sporta mlađih kategorija, kojim se nastoji utjecati na opći rast i razvoj, ali i pripremu djece za bavljenje sportom. Zajednica sportskih udruga Grada Ivanca nastojat će tijekom ljetnih školskih praznika organizirati sportske aktivnosti s ciljem da se djeci tijekom praznika omogući kontinuirano bavljenje sportskim aktivnostima. Naime, prestankom škole u lipnju uglavnom prestaju i vanškolske sportske i druge aktivnosti, a isto tako mnogi sportski klubovi tijekom ljeta ne održavaju treninge. Isti problem javlja se i tijekom zimskih školskih praznika. Takve aktivnosti najbolja su promidžba za kasnije uključivanje djece u sportske aktivnosti. Posebnu težinu imala bi činjenica da bi se u takve aktivnosti uključivala djeca koja se inače ne bave aktivno sportom i sportskim aktivnostima. Nadalje, sustavnim ulaganjem u stručne kadrove omogućilo bi se da se kvalificirani treneri bave treningom djece i mladih.

Kroz predlaganje programa javnih potreba u sportu posebno iskazuju potrebna sredstva za različite kategorije sporta na način da se uvaži rangiranje sportova po skupinama i postotnoj raspodjeli pojedinih sportova prema slijedećim kriterijima, na način da se ovom Strategijom utvrđuju prioritetni sportovi te okvirni postotni udio u financiranju iz proračuna Grada Ivanca kako slijedi:

1. Natjecateljska skupina (rukomet, nogomet, košarka , odbojka)	70%
2. Natjecateljska skupina (borilački , trkački sportovi, tenis)	10%
3. Natjecateljska skupina (kuglački, streljački, ribolov, adrenalinski sportovi)	7%
4. Sportska rekreacija	6%
5. Funkcioniranje zajednice	7%

Zajednica sportskih udruga će unutar pojedinog prioriteta usvojiti kriterije za vrednovanje predloženih programa sukladno posebnim propisima koji reguliraju financiranje udruga civilnog društva.

Strateški cilj 2.

Svakodnevna tjelesna aktivnost uvelike doprinosi unapređenju psihičkog, fizičkog i socijalnog zdravlja pojedinca i cijele zajednice, povećava funkcionalnu sposobnost starijih osoba i radnu produktivnost aktivnog stanovništva te ujedno smanjuje stopu bolovanja i potrošnje u zdravstvu. Stoga je poticanje športsko rekreativnih sadržaja što većeg broja građana, bez obzira na starosnu dob i spol, od iznimnog značaja jer je športska rekreacija u suvremenim uvjetima života najefikasnije sredstvo očuvanja zdravlja i funkcionalnih sposobnosti te sama tjelesna aktivnost najbolje djeluje na smanjenje takozvanih modernih bolesti današnjice. Upravo iz tog razloga neophodna je suradnja mnogobrojnih sektora društva, lokalne zajednice, nevladinog sektora, zdravstva, školstva, političkog sektora i medija, dok svaki građanin preuzima odgovornost za svoje zdravlje.

Jačanju kapaciteta sportske rekreacije uz navedenu neophodnu suradnju, pridonositi će se aktivnostima unutar Zajednice, na način da se posebno verificiraju i vrednuju rekreacijske aktivnosti udruga i klubova. Posebice je potrebno dati na važnosti planinarskim sportskim udrugama u dijelu koji unaprjeđuje planinarenje kao rekreaciju i način života te boravak u prirodi, a s time je usko povezan novi turistički identitet Grada Ivanca kao „Planinarski grad“.

Strateški cilj 3.

Utvrđiti prioritete te prioritetne sportove za Grad Ivanec, vrijeme i način korištenja gradskih, školskih i ostalih sportskih objekata za potrebe provedbe sportskih programa članica Zajednice.

1) Stupanj prioriteta korištenja sportskih objekata imaju:

- a) sportski klub koji je razvrstan kao prioritetni klub i klubovi prve grupe, a natječe se u najvišem stupnju natjecanja te imaju sve dobne kategorije koje se natječu u ligaškim natjecanjima i nastupaju na državnim prvenstvima (organizirani oblik natjecanja),
- b) ostali sportski klubovi prema stupnju natjecanja, čije propozicije zahtijevaju korištenje sportskih objekata,
- d) sportske udruge za provedbu organiziranja sporta djece i mladeži, sportske rekreacije, sporta osoba s invaliditetom i drugih svojih aktivnosti.

(2) Prioriteti korištenja sportskih objekata odnose se za potrebe seniorskih ekipa sportskih klubova.

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
CILJ 1: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ulaganje u razvoj mladih sportaša radi stvaranja široke kvalitetne osnove, kao uvjeta daljnjega napretka i očuvanja dostignute razine kvalitete sporta 	1.1. Identifikacija potencijala	1.1.1. Ulaganje u utvrđene prioritetne sportove
	1.2. Povećanje brige o razvoju mladih sportaša	1.2.1. Povećana promidžba sporta 1.2.2. Poticanje interesa i razvoja sporta mladih kroz organizaciju i sudjelovanje u kampovima
	1.3. Jačanje kvalitete sporta	1.3.1. Definirati sportove i aktivnosti od interesa za Grad Ivanec 1.3.2. Poticati održivi razvoj udruga i klubova u sportu 1.3.3. Ulaganje u masovnost i slobodno vrijeme djece
	1.4. Jačanje ljudskih potencijala	1.4.1. Poticanja stručnih kadrova na stručna usavršavanja
CILJ 2: <ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje uključivanja u rekreaciju i sport što većeg broja građana 	2.1. Kontinuirani razvoj infrastrukture za bavljenje rekreacijom	2.1.1. Izgradnja infrastrukture namijenjene rekreaciji 2.1.2. Modernizacija postojeće sportske infrastrukture 2.1.3. Promidžba rekreacije i planinarenja i boravka u prirodi kao načina života
	2.2. Rekreacija kao temelj zaštite i unaprjeđenja zdravlja i zdravog okoliša	2.2.1. Razvoj sustava rekreacije kroz osnivanje saveza 2.2.2. Poticanje razvoja rekreacije kroz aktivnosti usmjerene na turističke potencijale 2.2.3. Kroz rekreaciju i edukacije voditi brigu o zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti
CILJ 3: <ul style="list-style-type: none"> • skrbiti o sportskim objektima na području grada 	3.1. Identificirati i kreirati bazu projekata – razvoj sportske infrastrukture utemeljenih na relevantnim pokazateljima	3.1.1. Izrada prioriteta razvoja sportske infrastrukture 3.1.2. Identificiranje projekata
	3.2. Unapređenje postojeće sportske infrastrukture s ciljem stvaranja spoja sporta, kulture i turizma	3.2.1. Stvaranje sportskog identiteta grada Ivanca 3.2.2. Poticati održivi razvoj infrastrukture 3.2.3. Razvoj novih turističkih i kulturnih sadržaja temeljenih na rekreaciji i sportu

13. RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE

Unutar svakog strateškog cilja određeni su pojedini prioriteti, a za ostvarenje svakog od prioriteta predviđene su mjere. Razlikuje se broj mjera i prioriteta unutar tri navedena strateška cilja. Cjelokupna Strategija sastoji se od 3 strateška cilja, 8 prioriteta te 24 mjere. Svaka od navedenih mjera ima definirane nositelje, ciljeve i rezultate te ostale čimbenike u skladu sa strukturom strategije.

Sukladno Nacionalnom programu sporta 2019.-2026. (NN 69/2019) definirani su kriterije vrednovanja programa javnih potreba u športu i uspostavljena kategorizaciju športova te je jasno definirana namjena sredstava za javne potrebe u športu a način dodjele te kontrolu trošenja sredstava propisati će se posebni aktima.

AKCIJSKI PLAN

Akcijski plan za provedbu *Strategije sporta Grada Ivanca za razdoblje 2019.–2023. godine* definirat će se na godišnjoj razini. Prva godina provedbe Strategije je 2019. godina. Svake godine će izrada Akcijskog plana biti povezana s izradom Proračuna Grada Ivanca za sljedeću godinu te s ostalim mogućnostima financiranja projekata putem raspoloživih EU-fondova i ostalih vanjskih izvora financiranja. Također, godišnji Akcijski planovi će se uskladiti i s mogućnostima financiranja iskazanim od strane privatnog sektora.

Godišnji Akcijski plan sadržavati će sljedeće elemente:

- Naziv strateškog cilja, prioriteta i mjere
- Naziv projekta/programa
- Nositelja navedenog projekta/programa
- Ukupnu financijsku vrijednost projekta/programa (u kunama)

Rokovi početka i završetka provedbe projekta/programa, odnosno vremenski tijek pojedinih aktivnosti donositi će nadležno upravno tijelo, temeljem posebnog zaključka u skladu sa Proračunom Grada Ivanca za svaku godinu.

Praćenje Akcijskog plana provodit će nadležni upravni odjel Grada Ivanca u suradnji sa Zajednicom sportskih udruga Grada Ivanca. Putem pokazatelja redovito će se izvještavati sva nadležna tijela i javnost o ostvarivanju Strategije.

LITERATURA

- [1] Grad Ivanec, »Strategija razvoja grada Ivanca 2014. - 2020.,“ Ivanec, 2014.
- [2] Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, »Zakon o sportu,“ 2015.
- [3] Europska komisija, »Bijela knjiga o sportu,“ Bruxelles, 2007.
- [4] Vijeće Europe, »Europska povelja o sportu,“ 2001.
- [5] Nacionalno vijeće za šport, »Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj,“ Zagreb, 2011.
- [6] Hrvatski olimpijski odbor, »Nacionalni program sporta 2014. - 2020.,“ 2014.
- [7] Državni zavod za statistiku, »Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine,“ 2011.
- [8] Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, »Zdravstveno - statistički ljetopis Varaždinske županije u 2015. godini,“ Grafičar tisak, Varaždin, 2016.
- [9] World Health Organization, preuzeto sa: »http://who.int/cardiovascular_diseases/en/,“ (11.12.2017.)
- [10] Eurostrategies, »Study on the funding of grassroots sports in the EU,“ 2011.
- [11] Institut za javne financije, »Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji,“ Zagreb, 2012.

Nacionalni program sporta 2019-2026 (NN 69/2019.) https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_69_1394.html

